

EUNOMIA

miesięcznik raciborskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej

nr 1 (5) / styczeń 2007

Fot. Gabriela Habrom-Rokosz

▼ **Kazimierz Sita**, okładka, s. 2
Zgłębiec przyziemny - stal, ceramika, wys. 150 cm

▼ Nie tylko o fotografii -
spotkanie z **Jerzym Lewczyńskim**, s. 24

Fot. Gabriela Habrom-Rokosz

▼ **Studencki dar życia**
Beata Fedyn, s. 17

Fot. Archiwum PWSZ w Raciborzu

Kobyliczka szkicowa - aluminium, rozpiętość skrzydeł 580 cm

Kołatek pieńkowy - stal-mosiądz, dł. 110 cm

Szklarka ważkowata - aluminium-szkło, rozpiętość skrzydeł 180 cm

Plujki włochate - stal-aluminium-mosiądz, wys. 150 cm

Kazimierz Sita ur. w 1961 roku, dyplom PWSSP w Poznaniu w 1984 r. Laureat stypendium Ministra Kultury i Sztuki (1985), złotego medalu Biennale Małych Form Rzeźbiarskich (Poznań 1993 r.) oraz tytułu Rzeźba Roku (1998 i 2002) Parku Sztuki w Baranowie.

„[...] Kazimierz Sita jest twórcą wielu realizacji plenerowych. To właśnie te doświadczenia podejmowane konsekwentnie od 1984 roku, wpłynęły na ukonstytuowanie się cyklu rozpoczętego w 1996 roku pt. *Aneks do Atlasu Owadów*. Cykl ten, jak wskazuje sam jego tytuł, przedstawia ogromne owady, zmontowane niejako ze spawanych metalowych elementów. Nie jest to jednak entomologiczna ilustracja - są to albo istoty-hybrydy, albo stworzenia nieistniejące. A jednak artysta dodaje do swoich rzeźb opisy będące, można by rzec, słownikową stylizacją typowych gatunków. Wspomniany zabieg nadaje szczególny kontekst formom plastycznym tworzonej przez rzeźbiarza. Istnieją one na pograniczu świata sztuki, nauki i rzeczywistości - są one niejednoznaczne i każą się zastanawiać nad swoją autentyczną proveniencją. Intryga obecna w *Aneksie do Atlasu Owadów* oprócz tego, że zaskakuje, kreuje również wiele refleksji na temat zbieżności obszarów świata natury i kultury oraz niejednoznaczności wielu otaczających nas zjawisk [...]”
iks, listopad 2003, R. Łubowski

Słowo od redakcji

Minęły sylwestrowe zabawy. Przebrzmiały noworoczne wiwaty. Powitaliśmy kolejny rok – 2007. Oby przyniósł nam wszystkim wiele różnorodnego dobra, którego bardzo przecież potrzebujemy – zarówno w skali całego naszego społeczeństwa, jak i w wymiarze poszczególnych zbiorowości lokalnych, w tym również wspólnoty akademickiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu.

Podczas tradycyjnego spotkania oplatkowego, które odbyło się 21 grudnia minionego roku, Jego Magnificencja Rektor PWSZ, prof. zw. dr hab. Joachim Raczek, złożył wszystkim przybyłym wykładowcom i pracownikom Uczelni z serca płynące życzenia zdrowia i wszelkiej pomyślności, sukcesów zawodowych i osobistych w wówczas dopiero nadchodzącym Nowym Roku. Redakcja „Eunomii” dołącza się do tych życzeń. Wierzimy, że za dwanaście miesięcy będziemy mogli wszyscy – przedstawiciele władz Uczelni, wykładowcy, pracownicy, studenci – dokonywać korzystnego bilansu minionego roku 2007. Szczególnie życzenia kierujemy do autorów, współpracowników i wydawców „Eunomii”. Niech periodyk raciborskiej PWSZ w coraz większym stopniu przyczynia się do rozpropagowania niewątpliwych i niemałych osiągnięć Uczelni.

Ponadto braci studenckiej życzymy, w związku ze zbliżającą się milowymi krokami zimą sesją egzaminacyjną, samych udanych i przynoszących satysfakcję wyników egzaminów.

Końcówka roku 2006 obfitowała w wiele ważnych dla naszej Uczelni wydarzeń. Wśród nich były jesienne wybory samorządowe, w których znaczące sukcesy odnieśli także niektórzy wykładowcy PWSZ, a Pani dr Ludmiła Nowacka objęła zaszczytną i odpowiedzialną funkcję Zastępcy Prezydenta Raciborza. Ponadto interesujące konferencje naukowe, seminaria, spotkania, akcje, konkursy itd. O większości z tych przedsięwzięć piszemy w kolejnym, piątym już numerze „Eunomii”. Znajdziecie w nim Państwo także zapowiedzi kolejnych.

Zgodnie z zapowiedzią inaugurujemy, tekstem o Wawrzyńcu z Raciborza, cykl artykułów poświęconych historii związków Raciborza z nauką polską i europejską. Zapraszamy do zaangażowania się w realizację tego cyklu, tak jak stale zapraszamy do współredagowania pisma.

Wszystkim autorom i współpracownikom „Eunomii” serdecznie dziękujemy za wysiłek włożony w przygotowanie piątego jej numeru.

REDAKCJA

EUNOMIA

Spis treści

Słowo od redakcji

s. 1

KRONIKA WYDARZEŃ – Senat i Rektorat

s. 3

Pani dr Ludmiła Nowacka wiceprezydentem Raciborza

s. 4

WYDARZENIA – Senat i Rektorat

s. 5

Pierwsze Raciborskie Seminarium Pedagogiczne „Nasze miejsce we współczesnej Europie”

LUDMIŁA NOWACKA

s. 6

Udział młodej kadry naukowej w XX. Letniej Szkole Młodych Pedagogów w Radziejowicach

MONIKA CIEŚLIĆKA, MAGDALENA LISZKA, EWA ŚWIERCZEK

s. 7

Instytut Kultury Fizycznej

MICHAŁ SZEPEŁAWY

s. 8-10

Interkulturowe uwarunkowania sprawności motorycznej dzieci i młodzieży

MICHAŁ SZEPEŁAWY

s. 11-13

Więści z Instytutu Studiów Edukacyjnych

s. 14-16

Studencki dar życia

BEATA FEDYN

s. 17-18

Uczelnia wolna od uzależnień

ILONA GEMBALCZYK

s. 19

Protokół ze wspólnego posiedzenia Zarządów Kół Naukowych działających przy ISE PWSZ w Raciborzu

TERESA NAZIMOW-KRAKOWSKA

s. 20-21

Być społeczności potrzebnym...

Seminarium naukowe na temat partnerstwa samorządowego

EDWARD NYCZ

s. 22

I Studenckie Biennale Małych Form

s. 23

Nie tylko o fotografii – spotkanie z Jerzym Lewczyńskim

s. 24

MOTYWY ŚLĄSKA – PAMIĘĆ FOTOGRAFII

JERZY LEWCZYŃSKI

s. 25

Nowości wydawnicze

s. 26

ŻARÓWA

niezależny dodatek studencki

SPOTKANIE

Z TADEUSZEM KANTOREM

s. 2

ma granice

Nieskończony

MICHAŁ GUZ

s. 3

PO ROKU

DZIAŁALNOŚCI...

Fotograficznego Koła Naukowego „FOTON”

GABRIELA HABROM-ROKOSZ

s. 4-5

Dawid i Goliat

MACIEJ SUDER – PRACA DYPLOMOWA

Ciąg dalszy

s. 6

Eunomia

Miesięcznik Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu
Rok II Nr 1 (5). Styczeń 2007 r.

Adres redakcji:

ul. Słowackiego 55, 47-400 Racibórz

tel./fax: 032 415 50 20

Redaguje zespół

Redaktor naczelny: Janusz Nowak

Projekt okładki, winiety, typografia i skład: Kazimierz Frączek

Materiał zdjęciowy: Gabriela Habrom-Rokosz

Wydawca: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu

© Copyright by PWSZ w Raciborzu

Przygotowanie do druku: Wydawnictwo SCRIBA

ul. Bogumińska 51, 47-400 Racibórz

KRONIKA WYDARZEŃ – SENAT I REKTORAT

21 grudnia 2006 r. na posiedzeniu Senatu przyjęto uchwałę powołującą w Instytucie Kultury Fizycznej Zakład Specjalizacji Sportowych i Studiów Podyplomowych. Jego kierownikiem został dr Kazimierz Mikołajec.

4 stycznia 2007 r. odbyło się spotkanie kierownictwa Urzędu Miasta, Starostwa Powiatowego i Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej poświęcone współpracy w pozyskiwaniu środków unijnych na rozwój bazy dydaktycznej naszej Uczelni. Rektor PWSZ

prof. Joachim Raczek zapoznał uczestników spotkania z planami dalszego rozwoju Uczelni oraz koniecznością adaptowania obiektów na potrzeby dydaktyki. Powołano zespół roboczy złożony z przedstawicieli trzech stron, którego zadaniem będzie przygotowanie harmonogramu prac związanych z opracowywaniem wniosków o środki finansowe na realizację zadań (nie tylko) PWSZ.

12 stycznia 2007 r. prorektorzy PWSZ: prof. dr Jerzy Pośpiech i prof. dr hab.

Marian Kapica spotkali się z prof. dr hab. Andrzejem Kotecim, pracownikiem naukowym Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Celem wizyty prof. Koteckiego w naszej Uczelni było omówienie przygotowania wniosku o uruchomienie nowego kierunku studiów: rolnictwo ze specjalnością agronomia. Kolejnym punktem spotkania roboczego była wizja lokalna bazy dydaktycznej oferowanej naszej Uczelni.

15 stycznia 2007 r. miało miejsce kolejne spotkanie zespołu koordynującego prace nad wspólnymi projektami o pozyskanie funduszy

unijnych. Projekty dotyczą bazy sportowo – rekreacyjnej na terenie Raciborza oraz dydaktycznej na potrzeby PWSZ. Strony zapoznały się z projektem trójstronnego porozumienia w przedstawionej sprawie.

W związku z pięcioletnim działaniem Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu, zaplanowano spotkanie prezydentów, burmistrzów oraz wójtów ościennych miast i gmin. Jego celem będzie podsumowanie udziału PWSZ w podnoszeniu poziomu wykształcenia wyższego mieszkańców miast i gmin oraz przedstawienie planów rozwojowych Uczelni.

PORZĄDEK POSIEDZENIA SENATU

Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu w dniu 30 listopada 2006 r.

1. Informacja J. M. Rektora ze spotkania Rektorów Szkół Wyższych z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, które odbyło się dnia 29 listopada 2006 r.
2. Przyjęcie uchwały Nr 151/2006 zmieniającej Uchwałę 134/2006 z dnia 26 września 2006 r. w sprawie stanowisk oraz rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych.
3. Przyjęcie uchwały Nr 152/2006 w sprawie wyrażenia zgody na realizację ze środków budżetu państwa inwestycji pod nazwą „Rozbudowa i przebudowa oraz zmiana sposobu użytkowania hali produkcyjnej na halę sportową przy ulicy Łąkowej 31b”.
4. Przyjęcie Uchwały Nr 153/2006 w sprawie zatwierdzenia zmian do Planu Rzeczowo-Finansowego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu na rok 2006.
5. Przyjęcie Uchwały Nr 154/2006 w sprawie zaopiniowania zmian w strukturze organizacyjnej Instytutu Studiów Edukacyjnych.
6. Przyjęcie Uchwały Nr 155/2006 w sprawie zatwierdzenia planu kształcenia na kierunku Pedagogika, specjalność kształcenie wczesnoszkolne i wychowanie przedszkolne ze specjalnością dodatkową język angielski na studiach niestacjonarnych 2006 - 2009.
7. Przyjęcie Uchwały Nr 156/2006 w sprawie wszczęcia procedury wyborczej władz Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu.

8. Przyjęcie Uchwały Nr 157/2006 w sprawie wprowadzenia w Uczelni procedury określającej warunki i tryb przenoszenia osiągnięć studenta PWSZ w Raciborzu.
9. Przyjęcie Uchwały Nr 158/2006 w sprawie zaopiniowania wniosków o powierzenie funkcji kierowników zakładów oraz funkcji kierownika studium w roku akademickim 2006/2007.
10. Przyjęcie Uchwały Nr 159/2006 w sprawie zatwierdzenia zmian w planach kształcenia na kierunku Pedagogika.
11. Przyjęcie Uchwały Nr 160/2006 w sprawie wprowadzenia zmian w regulaminie pomocy materialnej dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych PWSZ w Raciborzu.
12. Sprawy różne.

PORZĄDEK POSIEDZENIA SENATU

Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu w dniu 21 grudnia 2006 r.

1. Przyjęcie uchwały Nr 161/2006 w sprawie przyjęcia Regulaminu Samorządu Studenckiego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu.
2. Przyjęcie uchwały Nr 162/2006 w sprawie zaopiniowania zmian w strukturze organizacyjnej Instytutu Kultury Fizycznej.
3. Sprawy różne.

Fot. Gabriela Habrom-Rokosz

Pani dr Ludmiła Nowacka wiceprezydentem Raciborza

Wielką satysfakcję odczuwa społeczność Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu z powodu mianowania Pani dr Ludmiły Nowackiej, wykładowcy w Instytucie Studiów Edukacyjnych, wiceprezydentem Raciborza. Redakcja „Eunomii” życzy Pani Doktor wytrwałości, cierpliwości, satysfakcji z pracy, zrozumienia ze strony mieszkańców naszego miasta, zdrowia i wszelkiej pomyślności. Jesteśmy przekonani, że Pani Prezydent będzie nieustraszenie podejmować wszelkie działania, mające na celu rozwój raciborskiej oświaty, kultury i całej infrastruktury społecznej. Wierzmy także, że będzie Pani Prezydent życzliwą inicjatorką samorządowych przedsięwzięć wspierających rozwój naszej Uczelni.

Czytelnicy znajdą w bieżącym numerze „Eunomii” sprawozdanie Pani doktor Nowackiej z Raciborskiego Seminarium Pedagogicznego, zorganizowanego przez Polskie Towarzystwo Pedagogiczne oraz PWSZ w Raciborzu.

Godzi się przedstawić naszym Czytelnikom garść najważniejszych informacji o Pani Prezydent.

Pani doktor Ludmiła Nowacka od urodzenia związana jest z Raciborzem. Tu uczęszczała do Szkoły Podstawowej nr 11, gdzie, warto podkreślić, była uczennicą pierwszych klas sportowych o profilu pływackim. Egzamin maturalny również złożyła w Raciborzu – w II Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Mickiewicza.

W 1984 roku ukończyła z wyróżnieniem Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Opolu oraz Studium Pedagogiczne dla Nauczycieli. W czasie studiów została akademicką mistrzynią Polski w pływaniu. Jest także absolwentką Studiów Podyplomowych z zakresu historii na

Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie (1989 rok). Studiowała na Śląskiej Wyższej Szkole Zarządzania w Katowicach, uzyskując dyplom z Zarządzania Oświatą (2000 rok). W roku 2004 obroniła dysertację doktorską na Wydziale Historyczno-Pedagogicznym Uniwersytetu Opolskiego, uzyskując stopień doktora nauk humanistycznych z zakresu pedagogiki. Posiada I stopień specjalizacji z historii. Od lutego 2002 roku jest nauczycielem dyplomowanym.

Doświadczenie zawodowe zdobywała przyszła Pani Prezydent w Szkole Podstawowej nr 1 w Raciborzu jako nauczyciel (1985–1995), a następnie dyrektor (1995–1999). W latach 1999–2006 kierowała Gimnazjum nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi i Sportowymi im. Czesława Miłosza w Raciborzu. Swoją głęboką wiedzę i bogate doświadczenie nauczycielskie z powodzeniem przekazuje adeptom tego zawodu – studentom naszej raciborskiej Uczelni.

12 grudnia 2006 r. rozpoczęła pełnienie funkcji zastępcy prezydenta Raciborza. Odpowiada za resort oświaty, kultury, sportu, sprawy społeczne i obywatelskie, lokalowe oraz mieszkaniowe.

Pani Doktor nigdy nie ograniczała się do pracy zawodowej, lecz potrafiła znaleźć czas na wieloraką działalność społeczną. Już drugą kadencję wchodzi w skład Rady Muzeum w Raciborzu. Jest członkiem Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Raciborzu, gdzie pracuje w Komisji Historycznej. Przewodniczy raciborskiemu oddziałowi Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego. Swoje pływackie fascynacje kontynuuje jako członek WOPR-u.

Za dorobek zawodowy uzyskała wyróżnienia i nagrody, w tym: Medal KEN – 2003 r., Srebrny Krzyż Zasługi – 1999 r., Nagrodę Śląskiego Kuratora Oświaty – 2000 r., Nagrodę Prezydenta Miasta Raciborza – 1998 r., 2002 r., 2004 r., 2005 r., 2006 r., Nagrodę Dyrektora Szkoły – 1990 r., 1992 r., 1994 r., Nagrodę Ministra Edukacji Narodowej i Sportu – 2003 r. Nominowana w 2004 r. do prestiżowej nagrody „Narcyza” Rybnickiej Izby Gospodarczej.

Będąc dyrektorem szkół, systematycznie i skutecznie pozyskiwała oraz realizowała projekty unijne, m.in. z funduszy Małych Projektów. Inicjowała i przeprowadzała szereg programów międzynarodowych (Socrates-Comenius, Interreg III), ogólnopolskich, regionalnych, które wzbogacały bazę szkół oraz jej ofertę edukacyjną.

Prowadziła współpracę i wymianę zagraniczną ze szkołami w Niemczech, Czechach, Turcji, Hiszpanii, Włoszech, Belgii, na Węgrzech i Cyprze.

Pozyskiwała sponsorów w celu unowocześnienia bazy szkoły. Po powodzi wyremontowała i zmodernizowała budynek SP nr 1, przygotowała placówkę do zajęć szkolnych.

Autorka programów edukacji regionalnej oraz szeregu publikacji o placówkach oświatowych, instytucjach i stowarzyszeniach Raciborza. Organizatorka m.in. w 2006 r. I Raciborskiego Seminarium Pedagogicznego „Nasze miejsce we współczesnej Europie” oraz Seminarium Naukowego dla Bibliotekarzy i Polonistów.

Oto niektóre publikacje Pani Prezydent: „Kulturotwórcze aspekty w działalności TG „Sokół” w latach 1985–2005 na przykładzie TG „Sokół” w Raciborzu”, „Młodzieżowy dom kultury instytucją edukacji poprzez sztukę”, „Współpraca kulturalno-społeczna regionu raciborsko-opawskiego”, „Wyjazdy oraz kontakty z zagranicą i ich oddziaływanie w obliczu klęski powodzi”, „Działalność Domu Polskiego „Strzecha” w Raciborzu (1911–1999)”, „Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Raciborzu w latach 1914–1939”, „Powołanie i działalność Towarzystwa Gimnastycznego «Sokół» w Raciborzu w latach 1987–1997”, „Wyprawa w krainę śmieci”.

Pani doktor Nowacka od lat interesuje się historią kultury i wychowania. Niezwykle ważne jest to, iż wciąż czynnie uprawia sport pływacki i narciarski. Najchętniej wypoczywa pracując w swoim ogrodzie.

Pani Prezydent jest mężatką, mamą Marka – aktualnego studenta.

PORZĄDEK POSIEDZENIA SENATU

Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu
w dniu 12 czerwca 2006 r.

1. Przyjęcie Uchwały Nr 106/2006 w sprawie zmian w planach nauczania w związku z wprowadzeniem na wszystkich kierunkach studiów przedmiotu pomoc przedlekarska.
2. Przyjęcie Uchwały Nr 107/2006 w sprawie sprawozdania finansowego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu za 2005 rok.
3. Przyjęcie Uchwały Nr 108/2006 w sprawie zmiany nazwy specjalności na kierunku pedagogika.
4. Przyjęcie Uchwały Nr 109/2006 w sprawie zmian w planach nauczania na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych.
5. Przyjęcie Uchwały Nr 110/2006 w sprawie zmian w planach nauczania na kierunku socjologia.
6. Przyjęcie Uchwały Nr 111/2006 w sprawie zmian w planach nauczania na kierunku historia.
7. Przyjęcie Uchwały Nr 112/2006 w sprawie zmian w planach nauczania na kierunku filologia.
8. Przyjęcie Uchwały Nr 113/2006 w sprawie zmian w planach nauczania na kierunku wychowanie fizyczne.
9. Przyjęcie Uchwały Nr 114/2006 w sprawie wniosku o wprowadzenie na kierunku historia nowej specjalności historia nauczycielska z edukacją artystyczną w zakresie sztuk plastycznych.
10. Przyjęcie Uchwały Nr 115/2006 w sprawie zmian w planach nauczania na kierunku pedagogika.
11. Przyjęcie Uchwały Nr 116/2006 w sprawie zmian w organizacji studiów na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych.
12. Przyjęcie Uchwały Nr 117/2006 w sprawie zmian w planach nauczania studiów niestacjonarnych dotyczących przesunięcia zajęć z języka obcego.
13. Przyjęcie Uchwały Nr 118/2006 w sprawie zmiany nazwy specjalności na kierunku filologia.
14. Sprawy różne.

PORZĄDEK POSIEDZENIA SENATU

Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu
w dniu 27 września 2006 r.

1. Informacja J. M. Rektora o ustaleniach na Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich w Jarosławiu.
2. Przyjęcie uchwały Nr 119/2006 w sprawie wprowadzenia zmian w regulaminie pomocy materialnej dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych PWSZ w Raciborzu.
3. Przyjęcie uchwały Nr 120/2006 w sprawie zatwierdzenia planów kształcenia specjalności dodatkowych na specjalnościach i specjalizacjach nauczycielskich w PWSZ w Raciborzu.

4. Przyjęcie Uchwały Nr 121/2006 w sprawie zmian w planach kształcenia na kierunku socjologia studia stacjonarne i niestacjonarne studiów 2005–2008.
5. Przyjęcie Uchwały Nr 122/2006 w sprawie zaopiniowania wniosku o powołanie Międzyinstytutowego Studium Pedagogicznego w PWSZ w Raciborzu.
6. Przyjęcie Uchwały Nr 123/2006 w sprawie zaopiniowania wniosku o stypendium ministra za osiągnięcia w nauce studentce specjalności wychowanie plastyczne z grafiką użytkową.
7. Przyjęcie Uchwały Nr 124/2006 w sprawie zaopiniowania wniosku o stypendium ministra za osiągnięcia w nauce studentce specjalności filologia czeska.
8. Przyjęcie Uchwały Nr 125/2006 w sprawie zaopiniowania wniosku o zatrudnienie Dyrektora Biblioteki PWSZ w Raciborzu.
9. Przyjęcie Uchwały Nr 126/2006 w sprawie zaopiniowania wniosku o utworzenie Instytutu Techniki i Matematyki PWSZ w Raciborzu.
10. Przyjęcie Uchwały Nr 127/2006 w sprawie zaopiniowania wniosku o powierzenie funkcji Dyrektora Instytutu Techniki i Matematyki PWSZ w Raciborzu.
11. Przyjęcie Uchwały Nr 128/2006 w sprawie zaopiniowania wniosku o włączenie Zakładu Matematyki do Instytutu Techniki i Matematyki PWSZ w Raciborzu.
12. Przyjęcie Uchwały Nr 129/2006 w sprawie zaopiniowania wniosku o utworzenie Instytutu Sztuki PWSZ w Raciborzu.
13. Przyjęcie Uchwały Nr 130/2006 w sprawie zaopiniowania wniosku o powierzenie funkcji Dyrektora Instytutu Sztuki PWSZ w Raciborzu.
14. Przyjęcie Uchwały Nr 131/2006 w sprawie zaopiniowania zmiany w nazwie i strukturze organizacyjnej Instytutu Kultury Fizycznej i Sztuki PWSZ w Raciborzu.
15. Przyjęcie Uchwały Nr 132/2006 w sprawie zaopiniowania zmian w strukturze organizacyjnej Instytutu Studiów Edukacyjnych PWSZ w Raciborzu.
16. Przyjęcie Uchwały Nr 133/2006 w sprawie zaopiniowania zatrudnienia kadry dydaktycznej we wszystkich Instytutach PWSZ w roku akademickim 2006/2007.
17. Przyjęcie Uchwały Nr 134/2006 w sprawie stanowisk oraz rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych.
18. Przyjęcie Uchwały Nr 135/2006 w sprawie podziału wynagrodzenia zasadniczego wynikającego ze stosunku pracy nauczyciela akademickiego, w celu wyodrębnienia części wynagrodzenia za prace twórcze chronione prawem autorskim.
19. Sprawy różne:
  - Informacja o przebiegu rekrutacji na I rok studiów.
  - Informacja o stanie przygotowań bazy dydaktycznej do rozpoczęcia roku akademickiego 2006/2007.
  - Informacja o inauguracji roku akademickiego 2006/2007.

Pierwsze Raciborskie Seminarium Pedagogiczne

„Nasze miejsce we współczesnej Europie”

Seminarium odbyło się 24 listopada 2006 r. Zostało zorganizowane przez raciborski Oddział Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego oraz Państwową Wyższą Szkołę Zawodową. Jego temat: „*Nasze miejsce we współczesnej Europie*” dotyczył wątków integracyjnych oraz polskiej rzeczywistości po wejściu Polski do Unii Europejskiej – ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień edukacyjnych.

Wygłoszone referaty oraz dyskusja dotyczyły następujących obszarów tematycznych:

- wychowanie w XXI wieku,
- równość szans w zmieniającym się społeczeństwie,
- edukacja wobec wyzwań rynkowych,
- zagrożenia i patologie życia społecznego, sens i jakość profilaktyki.

To naukowe spotkanie miało charakter interdyscyplinarny i adresowane było do pracowników nauki, jak i praktyków z zakresu różnych specjalności: pedagogów, psychologów, socjologów, nauczycieli i wychowawców, trenerów sportowych, przedsiębiorców, samorządowców, pracowników Sądu i Policji.

Otwarcia Seminarium dokonał prof. dr hab. Marian Kapica, prorektor PWSZ w Raciborzu, podkreślając szczególną rolę, jaką pełni nasza Uczelnia w środowisku lokalnym, a także znaczenie funkcjonowania ośrodka naukowego w małym mieście, jakim jest Oddział Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego – ważny partner Szkoły. Przewodnicząca Oddziału, dr Ludmiła Nowacka, nawiązała do historii Towarzystwa, a następnie do teraźniejszości, akcentując jego łączność ze środowiskiem naukowym Uczelni. Odnosząc się do rozpoczynającego obrady Seminarium powiedziała: „*To pierwsze w nowej formule tego typu spotkanie naukowców organizowane z naszej i uczelni inicjatywy. Tematyka obejmuje szerokie spektrum zagadnień związanych z nowymi realiami, w których funkcjonuje nasz*

kraj i region po wstąpieniu do Unii Europejskiej. Pragniemy, aby tego typu seminaria na stałe weszły do kalendarza działalności naszego Oddziału”.

Seminarium spotkało się z dużym zainteresowaniem. Uczestniczyło w nim ponad 30 osób reprezentujących m.in. Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Śląski, Politechnikę Opolską, PWSZ w Raciborzu oraz Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu, Z referatami wystąpili między innymi: prof. dr hab. Marian Kapica („*Europejska przestrzeń edukacyjna w mikroskali*”), prof. dr hab. Gabriela Kapica („*Współczesne konteksty wczesnej edukacji*”), dr Edward Nycz („*Zmian cywilizacyjna i kulturowa a wykluczenie społeczne i edukacyjne młodzieży*”), dr Andrzej Kącki („*O atrybutach kultury toksycznej oraz jej wpływie na zagrożenia i patologie życia społecznego*”), dr Rafał Riedel („*Krytyka zasadności używania pojęcia kategorii kapitału społecznego w odniesieniu do rzeczywistości społecznej w Polsce*”), dr Jadwiga Mazur („*Diagnoza zagrożeń w lokalnej społeczności a budowa programów profilaktycznych*”), dr Beata Fedyn i mgr Ilona Gembalczyk („*Wychowanie zdrowotne wobec wyzwań współczesności*”).

Aktualne zagadnienia z zakresu edukacji umysłowej, estetycznej oraz profilaktyki pedagogicznej poruszyły w swych wystąpieniach: mgr Gabriela Kryk, mgr Janina Konopnicka, mgr Józefa Kielak oraz mgr Gabriela Habrom-Rokosz. Na uwagę zasługują wystąpienia najmłodszych uczestniczek Seminarium: mgr Beaty Gawłowskiej, mgr Zofii Kurzei, mgr Magdaleny Liszki, mgr Ewy Świerczek, mgr Małgorzaty Fojcik oraz mgra Krzysztofa Łągiewki. Ciekawy dobór przedstawionych zagadnień naukowych, głównie z zakresu pedagogiki człowieka starszego, a także interesująca forma ich prezentacji.

Obradom przewodniczył dr Edward Nycz. Wszyscy podkreślali bardzo dobre przygotowanie przedsięwzięcia od strony organizacyjnej, w czym duża zasługa głównie mgr Janiny Konopnickiej.

Przewiduje się opublikowanie zatwierdzonych do druku materiałów pokonferencyjnych w recenzowanym zbiorze.

dr Ludmiła Nowacka

Przewodnicząca Oddziału PTP

Udział młodej kadry naukowej w XX. Letniej Szkole Młodych Pedagogów w Radziejowicach

W dniach 18–23 września 2006 r., kiedy większość młodych ludzi rozkoszowała się jeszcze słonecznymi wakacjami, niektóre osoby z Instytutu Studiów Edukacyjnych zainaugurowały swą tegoroczną aktywność naukową.

Trzy młode pedagożki: mgr Monika Cieślicka, mgr Magdalena Liszka oraz mgr Ewa Świerczek miały zaszczyt uczestniczyć w jubileuszowej XX. Letniej Szkole Młodych Pedagogów w Pałacyku w Radziejowicach koło Warszawy. W tym roku została ona zorganizowana przez Wyższą Szkołę Pedagogiczną ZNP w Warszawie, pod patronatem Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk. Kierownictwo naukowe nad Szkołą objęli – jak co roku – prof. dr hab. Maria Dudzikowa oraz prof. dr hab. Tadeusz Lewowicki.

Tematem przewodnim była „Rodzina i inne środowiska wychowawcze”. Uczestnikom tego 6-dniowego spotkania stworzono wspaniałe warunki do pracy naukowej oraz działań twórczych.

W pierwszym dniu – w imieniu organizatorów – uczestników XX. LSMP przywitał prof. dr hab. T. Lewowicki, natomiast wykład inauguracyjny pt.: „Trwałość i zmiana idei oraz systemu wychowania” wygłosił prof. dr hab. T. Pilch. Pierwszy dzień zakończył się integracyjnym grilem, podczas którego zaprezentowały się wszystkie ośrodki akademickie, z których przybyli uczestnicy.

Program XX. LSMP obfitował w codzienne, wielogodzinne wykłady, seminaria oraz warsztaty prowadzone przez profesorów, będących najwyższymi autorytetami polskiej pedagogiki: prof. dr hab. T. Pilcha, prof. dr hab. T. Lewowickiego, prof. dr hab. E. Tarkowską, prof. dr hab. S. Kawulę, prof. dr hab. B. Urban, prof. dr hab. W. Ambroziaka, prof. dr hab. E. Marynowicz-Hetkę. Szczególnie cenne były „Spotkania z Mistrzem” – konsultacje sam na sam, mające na celu ukierunkowanie pracy naukowej młodych adeptów pedagogiki oraz doskonalenie ich warsztatu pisarskiego.

Wytchnieniem od wytężonej aktywności umysłowej był „Dzień warszawski”, poświęcony uroczystym obcho-

foto. Archiwum PWSZ w Raciborzu

Mgr Monika Cieślicka podczas zajęć na XX. Letniej Szkole Młodych Pedagogów w Radziejowicach

dom XX-lecia LSMP w murach WSP ZNP. Dodatkowymi atrakcjami tego dnia było zwiedzanie Starego Miasta, Biblioteki Uniwersyteckiej oraz rejs statkiem po Wiśle. Pobyt w Warszawie zakończył się obejrzeniem spektaklu w Teatrze Współczesnym, w reżyserii M. Englerta pt.: „Transfer”. W rolach głównych wystąpili m.in. B. Szyc, A. Zieliński, A. Pilaszewska.

W ostatnim dniu, podczas uroczystego bankietu podsumowującego XX. LSMP, miłym akcentem było wyróżnienie **mgr Magdaleny Liszki** dyplomem „Mały Szum” za aktywność oraz dociekliwość podczas debat i dyskusji prowadzonych w toku zajęć.

Główną ideą Szkoły jest pomoc młodym pedagogom w wykreowaniu ich warsztatu naukowego oraz stworzenie im możliwości zaprezentowania się w gronie naukowców. Do wygłoszenia zakwalifikowane zostały wyłącznie surowo ocenione teksty. Raciborzanki godnie reprezentowały PWSZ i, być może, dzięki swej aktywności pozostaną w pamięci koleżanek i kolegów. Dla uczestniczek tego letniego spotkania plonem są nie tylko wystąpienia naukowe i publikacje w Zeszytach Naukowym Forum Młodych Pedagogów przy KNP PAN, ale również silna motywacja do naukowego rozwoju.

Rozpoczęły się już przygotowania do XXI. Letniej Szkoły Młodych Pedagogów, której gospodarzem będzie Wydział Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Odbędzie się ona w dniach 24–29 września 2007 roku w Domu Pracy Twórczej UAM w Ciężeniu. Temat przyszłorocznej Szkoły to: *Wychowanie: pojęcia, procesy, konteksty – w perspektywie interdyscyplinarnej*. Zachęcamy zatem przyszłych i obecnych doktorów do podjęcia rękawicy rzuconej przez organizatorów Szkoły. Gwarantujemy, iż wysiłek ten na pewno się opłaci.

mgr Monika Cieślicka,
mgr Magdalena Liszka, mgr Ewa Świerczek

Instytut Kultury Fizycznej

dr hab. Michał Szepelawy

Fot. Gabriela Habrom-Rokosz

W bieżącym roku akademickim zmieniła się, w związku z rozwojem PWSZ, struktura Uczelni. Między innymi dotychczasowy Instytut Kultury Fizycznej i Sztuki został rozdzielony na dwie jednostki organizacyjne: Instytut Kultury Fizycznej i Instytut Sztuki. Powstał także nowy Instytut Techniki i Matematyki. W najbliższych numerach „Eunomii” zaprezentujemy nowo powstałe Jednostki. Zaczynamy od Instytutu Kultury Fizycznej.

Redakcja

Instytut funkcjonuje od 02.10.2006 r. w nowym obiekcie przy ul. Łąkowej. Budynek dawnej Przychodowej Szkoły Zawodowej „Rafako” zostały zakupione przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową, a następnie zaadoptowane na potrzeby Instytutu. Rozbudowa i rozszerzenie działalności Instytutu związane było z utworzeniem kolejnej specjalności na kierunku Wychowanie Fizyczne, jaką jest odnowa biologiczna. W tej chwili na trzech specjalnościach (wychowanie fizyczne w szkole, instruktorsko-trenerska oraz odnowa biologiczna) studiuje ponad 900 osób. Przeniesienie Instytutu stworzyło możliwość

efektywnego funkcjonowania PWSZ w sytuacji kolejnego naboru studentów w roku akademickim 2006/2007 przy utworzeniu nowego kierunku automatyka i robotyka.

Nowe przestrzenne sale wykładowe oraz seminaryjne zaadoptowane z dawnego budynku Szkoły Przychodowej, ich świetne wyposażenie w najnowsze środki dydaktyczne do przekazu informacji powoduje, że proces zdobywania wiedzy teoretycznej i praktycznej przez studentów pozwala na nowoczesne wykładanie dydaktyki. Dwie sale wykładowe na około 120 miejsc, 9 sal (w tym laboratoryjne), pomieszczenia dla zakładów: dydaktyki i sportu, wychowania fizycznego i specjalnego oraz odnowy biologicznej pozwalają na pełną realizację zajęć programowych Instytutu.

W planach jest powołanie kolejnego zakładu specjalizacji sportowych i studiów podyplomowych. Na terenie budynków przy ul. Słowackiego znajduje się zakład studium wychowania fizycznego.

W planach kierownictwa Instytutu jest zorganizowanie laboratoriów i dalszych pracowni specjalistycznych pedagogiczno-psychologicznych, rekreacji i turystyki, biologiczno-fizjologicznych, anatomii, gimnastyki korekcyjnej. Sprzęt, który posiadamy oraz sukcesywne zakupy

Fot. Gabriela Habrom-Rokosz

Fot. Gabriela Habrom-Rokosz

Laboratorium IKF w Raciborzu →

pozwoły już na zorganizowanie pracowni, które wyposażone są w najnowszy sprzęt do badań diagnostycznych z antropomotoryki, biomechaniki, gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej oraz fizjologii.

Wraz z adaptacją hali warsztatowej na halę sportową rysują się możliwości utworzenia kolejnych pracowni w ramach specjalności odnowa biologiczna: kinezyterapii, masażu sportowego itp. w pomieszczeniach budynku przyległego do hali sportowej.

Rozmowy z przedstawicielami władz miejskich oraz powiatowych pozwalają mieć nadzieję, że IKF stanie się miejscem, w którym kultura fizyczna nabierze nowego kształtu i dynamizmu dla dobra społeczności Raciborza. Rozbudowa i modernizacja hali sportowej OSIR-u i połączenie jej łącznikiem z halą PWSZ pozwoli na bardziej efektywny sposób wykorzystania infrastruktury sportowej dla różnych podmiotów. W przyszłości budowa pływalni oraz rozbudowa stadionu na ul. Łąkowej stworzy bardzo dynamiczny impuls dla rozwoju szeroko pojętej kultury fizycznej w Raciborzu. Drugoligowy zespół siatkarzy AZS Rafako Racibórz, który rekrutuje się spośród studentów PWSZ, będzie miał lepsze warunki do treningu, a nowe sekcje AZS-u otrzymają znakomite miejsce do zajęć.

Studenci specjalności instruktorsko-trenerskiej, którzy wybierają sobie indywidualne i zespołowe formy aktywności ruchowej, kończące się egzaminem na stopień instruktora – trenera II klasy, znajdują właściwe warunki do podnoszenia kwalifikacji.

Atrakcyjne formy doskonalenia zawodowego – studia podyplomowe oraz kursy są oblegane przez chętnych pragnących podnieść swoje kwalifikacje i kompetencje.

Aktualnie trwają studia podyplomowe z wychowania fizycznego, które kończą się egzaminem w lutym 2007

Fot. Gabriela Habrom-Rokosz

roku. W tym samym czasie rozpoczniemy po raz pierwszy w dziejach Uczelni kurs na trenerów klasy II w piłce nożnej. Ponieważ liczba chętnych znacznie przewyższa możliwości organizacyjne PWSZ, dlatego po jego zakończeniu odbędą się kolejne edycje, aby dać szansę wszystkim zainteresowanym.

Gimnastyka korekcyjno-kompensacyjna cieszy się niestąbnącym powodzeniem i co roku odbywają się zajęcia w ramach uzyskania uprawnień podczas kursu kwalifikacyjnego.

Osoby, które uzyskują takie kwalifikacje i uprawnienia w przyszłości, będą łagodzić skutki zachwianego bilansu zdrowia współczesnej generacji dzieci i młodzieży.

Obozy – zajęcia programowe

W okresie od 11.12.2006 r. do 08.01.2007 r. odbywały się zajęcia w ramach podstaw żywienia dla studentów studiów stacjonarnych I roku, natomiast od 14.01.2007 r. do 24.02.2007 r. zostaną przeprowadzone takie zajęcia dla studentów studiów niestacjonarnych. Objęły one następujące specjalności: wychowanie fizyczne

Fot. Gabriela Habrom-Rokosz

Fot. Gabriela Habrom-Rokosz

Pracownia rehabilitacji ISE w Raciborzu ↑↓

Fot. Gabriela Habrom-Rokosz

Fot. Gabriela Habrom-Rokosz

Sala wykładowa ISE w Raciborzu ↑

w szkole, instruktorsko-trenerska oraz odnowa biologiczna, a także pedagogika resocjalizacyjna ze specjalizacją wychowanie fizyczne.

W marcu 2007 roku odbędzie się w Kohonty u/De-snon w Czechach obóz narciarski (narciarstwo zjazdowe, snowbord) dla studentów II roku WF.

Pracownia komputerowa IKF w Raciborzu →

Konferencje

W dniach 17-18 listopada 2006 roku odbyła się w Głuchołazach konferencja „Moverment and Health”, zorganizowana przez Politechnikę Opolską, Euroregion Pradziad. Wzięli w niej czynny udział nasi wykładowcy: Prof. zw. dr hab. J. Raczek, dr hab. M. Szepelawy, dr J. Po-śpiech, mgr D. Swadźba, mgr L. Wróbel, dr A. Samołyk.

W dniach 23-24.11.2006 roku w Ostrawie odbył się 6. mezinarodni seminar Daiagnostika Motoriky Mladcze, w którym aktywny udział wzięli: dr hab. M. Szepelawy, dr J. Cholewa, dr M. Kunicki.

14.12.2006 r. w Instytucie Kultury Fizycznej odbyło się seminarium naukowe na temat „Interkulturowe przemiany sprawności motorycznej”. W konferencji wzięli udział nauczyciele wychowania fizycznego uczestniczący w badaniach oraz przedstawiciele zaprzyjaźnionych ośrodków z Opawy i Ostrawy (szerzej piszemy o tym wydarzeniu na stronach 11-13).

Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Zastępca Dyrektora Instytutu, dr Piotr Olender, został przewodniczącym Komisji Oświaty i Sportu w Starostwie Powiatowym. Problemy edukacji są mu szczególnie bliskie, gdyż przed objęciem stanowiska wicedyrektora IKF był przez wiele lat wizytatorem ds. szkolnictwa ponadgimnazjalnego.

Dyrektor IKF, dr hab. Michał Szepelawy, został powołany do Rady Sportu przy Prezydencie Miasta Raciborza. Jest ona ważnym organem opiniującym i doradczym przy Prezydencie Miasta.

Mamy nadzieję, że pełnione funkcje pozwolą na eksponowanie roli i znaczenia PWSZ w rozwoju miasta i powiatu oraz sygnalizowanie i werbalizowanie potrzeb naszej Uczelni.

dr hab. Michał Szepelawy

Dyrektor Instytutu Kultury Fizycznej

Fot. Gabriela Habrom-Rokosz

Fot. Gabriela Habrom-Rokosz

„Interkulturowe uwarunkowania sprawności motorycznej dzieci i młodzieży”

Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej

Oprac. dr hab. Michał Szepelawy

14 grudnia 2006 r. Instytut Kultury Fizycznej zorganizował Międzynarodową Konferencję Naukową na temat „Interkulturowe uwarunkowania sprawności motorycznej dzieci i młodzieży”. Była ona poświęcona omówieniu wyników prowadzonych w 2005 roku badań dzieci i młodzieży szkół raciborskich oraz międzykulturowych uwarunkowań sprawności motorycznej w układzie transgranicznym Racibórz – Opava – Ostrava, w odniesieniu do aspektów socjokulturowych.

Obrady zaszczylicili swoją obecnością m.in. przedstawiciele władz samorządowych na czele z Wiceprezydentem

Raciborza, dr Ludmiłą Nowacką oraz Wicestarostą mgr Andrzejem Chroboczkim.

Liczny udział nauczycieli wychowania fizycznego pokazał jak istotny jest problem uczestnictwa w realizacji zadań prozdrowotnych ludzi nauki i praktyki.

Zostały wygłoszone cztery komunikaty:

JM Rektor PWSZ w Raciborzu, Prof. zw. dr hab. Joachim Raczek poruszył bardzo ważny zawsze temat zagrożeń spadku sprawności motorycznej współczesnej generacji dzieci i młodzieży. W temacie dotyczącym węzłowych problemów współczesnego wychowania fizycznego

Fot. Archiwum PWSZ w Raciborzu

Fot. Archiwum PWSZ w Raciborzu

Fot. Archiwum PWSZ w Raciborzu

Fot. Archiwum PWSZ w Raciborzu

wskazał na najnowsze badania prowadzone w ośrodkach naukowych Niemiec i USA o wpływie aktywności ruchowej nie tylko na sprawność motoryczną, ale także intelektualną. Niewątpliwym wpływem na procesy przebiegające w układzie nerwowo-kognitywnym stawiają w nowym świetle rolę i znaczenie ruchu w świadomości rodziców, nauczycieli, dla których troska o zainteresowanie kulturą fizyczną dzieci i młodzieży jest nakazem chwili.

Dr hab. Michał Szepelawy, Dyrektor Instytutu Kultury Fizycznej, podsumował wyniki badań sprawności motorycznej dzieci i młodzieży w 2005 roku. Wskazał na bardzo niepokojący stan obniżania się sprawności motorycznej. Uzyskane rezultaty badań wyraźnie wskazują na objaw spadku sprawności motorycznej, zarówno

Fot. Archiwum PWSZ w Raciborzu

w aspekcie kondycyjnym, jak i koordynacyjnym w ostatniej dekadzie. Jeszcze bardziej niepokoi fakt, że kondycyjna sprawność motoryczna jest gorsza niż 20 lat temu. Badania na populacji 4000 dzieci pozwalają już na wyciągnięcie konkretnych wniosków mówiących o trendach i tendencjach w tym rozwoju. Optymistyczne jest to, że młodzież i dzieci mają coraz lepsze warunki somatyczne zarówno w porównaniu do ostatniej dekady, jak również do 1985 roku. Niepokoi to badaczy tych procesów, gdyż wprawdzie występują coraz lepsze warunki rozwojowe, ale niestety nie idzie za tym rozwój motoryczny, który jest niewątpliwie oznaką zdrowia, a więc tej wartości, o którą wszyscy powinni dbać i zabiegać. Uzupełnieniem tej diagnozy było przedstawienie wyników ankiety, która została przeprowadzana jako dopełnienie badań motorycznych. Miała ona pomóc w analizie problemu rzeczywistej aktywności fizycznej badanej populacji. 1/3 ankietowanych deklaruje, że w tygodniu przeznaczają na sport około 2 godzin. Ponad 45% uczniów gimnazjów bardzo jednoznacznie podkreśla, że nie uprawia sportu pod żadną postacią i nie przeznaczają na zajęcia sportowe czasu wolnego. Zgodnie z deklaracjami 7,4% nie podejmuje żadnych działań na rzecz własnej aktywności ruchowej poza obowiązkowymi zajęciami z wychowania fizycznego. Czy to dużo, czy mało? Z całą pewnością o 7% za dużo.

Doc. Ph dr Wojciech Gajda odniósł się do problemu, który został podniesiony i metodologicznie opracowany przez naukowców z wielu krajów, chcących objąć badaniami w podobnym scenariuszu dzieci i młodzież wielu kontynentów. Badania w układzie transgranicznym Racibórz - Opava - Ostrava są kolejną próbą realizacji tych planów. Sprawność motoryczna w jej aspektach socjokulturowych jest ciekawym materiałem dla badaczy z różnych obszarów nauki, a szukanie tych zmian jest niezwykle istotnym rozpoznaniem sfery motoryczności człowieka. Uzyskane wyniki badań są w fazie opracowań i będą udostępnione oraz przekazywane dla potrzeb praktyki szkolnej, a także organizacjom zajmującym się szeroko za pojętym zdrowiem publicznym.

Dr Jerzy Pośpiech omówił tematykę opinii i oczekiwań uczniów krajów europejskich wobec wychowania fizycznego. Przeprowadzone badania ankietowe zyskują niewątpliwie znaczenie w ocenie systemu wartości współczesnej

generacji dzieci i młodzieży. Podobnie jak w Polsce, uczniowie z innych krajów europejskich oczekują ciekawej oferty programowej, chętnie podejmują wysiłek fizyczny pod warunkiem przedstawienia im alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego. Zakłada się również, że okres dojrzewania w gimnazjum jest tym okresem, w którym spada zainteresowanie aktywnością fizyczną. Wybierane przez dzieci i młodzież formy aktywności ruchowej to w przeważającej części gry sportowe, które są atrakcyjne ruchowo, ale także zaspokajają potrzebę rywalizacji i współzawodnictwa. Wolnoczasowa aktywność ruchowa wskazuje na pogłębiający się proces spadku aktywności fizycznej, wynikający między innymi z braku czasu, który jest przeznaczany na inne zajęcia.

Na koniec konferencji dr hab. Michał Szepelawy podsumował wyniki i podkreślił potrzebę stałego monitorowania sprawności motorycznej oraz aktywności fizycznej dzieci i młodzieży, zakentował znaczenie obserwowania tych zjawisk dla zdrowia dzieci i młodzieży oraz zadeklarował cykliczne spotkania naukowców i praktyków – nauczycieli wychowania fizycznego. PWSZ może być miejscem, gdzie będzie się szukać coraz efektywniejszych sposobów obserwowania rozwoju dzieci i młodzieży i przyjmowania odpowiedniej strategii pracy w zakresie wychowania fizycznego.

Goście konferencji, przedstawiciele władz samorządowych podkreślili potrzebę współpracy oraz stałego konfrontowania procesu fizycznego kształcenia i wychowania, a także wypracowania odpowiednich działań, które będą służyły praktyce edukacyjnej dla naszego wspólnego dobra. Zdrowie jest wartością nadrzędną trzeba o nie dbać i zabiegać.

Fot. Archiwum PWSZ w Raciborzu

Wieści z Instytutu Studiów Edukacyjnych

1. Być społecznością potrzebnym...

W dniu 18 października 2006 r. zostało zorganizowane jubileuszowe X Kędzierzyńsko-Kozielskie Seminarium Naukowe nt. *Partnerstwo samorządów – partnerstwo mieszkańców. Razem czy osobno?* Jego organizatorami były następujące instytucje: Urząd Miasta w Kędzierzynie-Koźlu, Uniwersytet Opolski, Instytut Studiów Edukacyjnych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu oraz Towarzystwo Ziemi Kozielskiej.

Jego najaktywniejszym uczestnikiem był **dr Edward Nycz**. Jako przewodniczący Rady Naukowej Seminarium czuwał nad przebiegiem obrad, prowadził panel dyskusyjny, a także dokonał podsumowania Seminarium (szczegółowe informacje o przebiegu Seminarium – w notatce na s. 22).

2. „Uśmiech leczy”!

Fundacja Dr Clown już rozpoczęła działalność w naszej Szkole. Zainicjowały ją studentki naszego Instytutu z III roku pedagogiki socjalnej, powołując do życia raciborski Oddział Fundacji. Jego pracami kieruje „szefowa” – **Aleksandra Kokosińska**.

W listopadzie 2006 r. odbyło się szkolenie wolontariuszy, którzy potwierdzili swą gotowość do pracy w charakterze clownów, by nieść uśmiech i radość dzieciom przebywającym w szpitalach. Uczestniczyło w nim 15 studentek z różnych kierunków i specjalności. Szkolenie przeprowadziła wybitna znawczyni tej problematyki – dyrektor programowy Fundacji Clown z siedzibą w Warszawie – **Pani Anna Borkowska**. W interesujący sposób wprowadziła studentki w tajniki iluzji, zabawy z pacynką, żonglowanie oraz wyczarowywanie zwierzątek ze zwykłych baloników.

Chrzest bojowy, niezwykle udanie, wolontariuszki przeszły 6 grudnia – w dniu św. Mikołaja w Rejonowym Szpitalu im. Józefa Rostka w Raciborzu na Oddziałach: Pediatricznym, Chirurgicznym, Ortopedycznym i Laryngologicznym. Wcielając się w postać doktora Clowna

zapraszały dzieci do wesołej zabawy, do wspólnego rysowania, czytały im bajki. Najbardziej podobały się im sztuczki iluzjonistyczne, pacynka o wdzięcznym imieniu Filipek oraz zwierzątki wykonywane z kolorowych baloników. Studentki wyznały, że ze wzruszeniem przyjmowały uśmiechy pojawiające się na twarzach dzieci.

Naszym wolontariuszkom gratulujemy pomysłu utworzenia raciborskiego Oddziału Fundacji. Gratulujemy także udanego startu w Szpitalu! Zastępujecie na wysokie uznanie! Jesteśmy wszak w gronie dziewięciu Oddziałów funkcjonujących w Polsce, które zrzeszają już kilkuset wolontariuszy.

Zapraszamy do współpracy osoby o pogodnym usposobieniu, wrażliwe na cierpienie dzieci. Bliższe informacje – Dom Studenta, pokój 171.

3. Wiceprzewodniczący Komisji PAN z naszej Uczelni

W dniu 12 listopada 2006 r. w Katowicach odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze członków Komisji Studiów nad Przyszłością Górnego Śląska Oddziału Katowickiego Polskiej Akademii Nauk. Komisja liczy ponad 60 członków reprezentujących ośrodki naukowe Górnego Śląska, Śląska Cieszyńskiego i Śląska Opolskiego. Dokonano podsumowania pracy w mijającej kadencji. Odbyły się także wybory do Prezydium Komisji na kadencję lat 2007–2010.

Uczestnicy spotkania dokonali wyboru przewodniczącego Komisji oraz trzech wiceprzewodniczących reprezentujących wyżej wymienione regiony. Przewodniczącym wybrano ponownie prof. zw. dra hab. Władysława Jachera. Wiceprzewodniczącymi zostali: prof. dr hab. Andrzej Klasik, prof. dr hab. Irena Floreńska-Bukowska oraz **dr Edward Nycz** – pracownik naszego Instytutu. Gratulujemy!

4. Zebranie Zakładu Pedagogiki Socjalnej

Było to zebranie inauguracyjne pracę w nowym roku akademickim. W dniu 22 listopada 2006 r. spotkali się jego

członkowie, aby omówić sprawy organizacyjne. Podsumowano działalność Zakładu w ubiegłym roku akademickim, a następnie omówiono i zatwierdzono plan pracy na rok bieżący.

Podstawowe zadania Zakładu koncentrować się będą wokół pięciu obszarów działalności: organizacyjnej, dydaktycznej, naukowej, wychowawczej i współpracy ze środowiskiem. Zadaniem priorytetowym jest udział pracowników naukowo-dydaktycznych w przygotowaniu studentów pedagogiki socjalnej do egzaminów dyplomowych, jako że na tej specjalności w tym roku akademickim po raz pierwszy rozdane zostaną dyplomy. Jak dobrze pójdzie – ukończenia studiów gratulować będziemy prawie 160 licencjatów.

Członkowie Zakładu mają również nadzieję, że uda im się zorganizować punkt konsultacyjny dla studentów w ramach wdrażania ogólnopolskiego programu „*Uczelnia wolna od uzależnień*”.

Ponadto warto wspomnieć, że Zakład zaczyna pracę w nowym składzie, ponieważ część dotychczasowych pracowników przeszła do nowo powołanych Zakładów – Pedagogiki Ogólnej i Psychologii oraz Kulturowych Podstaw Edukacji.

Pracami Zakładu kieruje **dr Beata Fedyn**.

5. Zebranie Zakładu Edukacji Elementarnej

Zakład rozpoczyna swą działalność pod nową nazwą. Uchwałą Senatu PWSZ z dnia 30 listopada 2006 r. otrzymał miano Zakładu Edukacji Elementarnej, jako że zajmuje się problematyką dotyczącą edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Tę samą nazwę uchwałą Senatu otrzymała funkcjonująca w naszym Instytucie specjalność (dawne kształcenie wczesnoszkolne i wychowanie przedszkolne).

Zebranie odbyło się w dniu 11 grudnia 2006 r. Po podsumowaniu pracy w minionym roku akademickim i dyskusji przyjęty został plan pracy na rok bieżący.

Zagadnieniem naukowym, które poddano analizie, było propedeutyczne samokształcenie młodszych uczniów. Zreferowała je **mgr Gabriela Kryk**, akcentując najnowsze zdobycze psychologii i dydaktyki w dziedzinie uczenia się dziecka. Problematyka ta stanowi przedmiot badań naukowych prowadzonych

przez Nią w ramach przygotowywanej rozprawy doktorskiej.

W tym roku akademickim po raz pierwszy tytuły zawodowe licencjata otrzymają także studenci kończący III rok kształcenia wczesnoszkolnego i wychowania przedszkolnego z językiem angielskim (studia stacjonarne). Spodziewamy się, że dyplomy odbierze w czerwcu 2007 roku 46 studentów.

Kierownikiem Zakładu jest **prof. dr hab. Gabriela Kapica**.

4. Nie słabnie aktywność członków Koła Naukowego Pedagogów!

● Studentki II roku KW/WP z j. angielskim – **Anita Lenart** oraz **Joanna Trościńska** wraz z opiekunem **mgr Beatą Gawłowską** – reprezentowały Koło na kolejnym międzynarodowym seminarium, które tym razem w dniu 23 listopada 2006 r. zorganizowało Koło Naukowe Pedagogiki Wczesnoszkolnej przy Uniwersytecie Opolskim. Jak już informowaliśmy – spotkania te wchodzą w zakres realizowanego drugiego roku międzynarodowego projektu badawczego nt. *Tradycje i obrzędy regionu w edukacji wczesnoszkolnej*. Uczestniczą w nim cztery Koła Naukowe Pedagogów: z Uniwersytetu Palackiego w Ołomuńcu (Czechy), z Uniwersytetu w Preszowie (Słowacja) oraz z Uniwersytetu Opolskiego.

Podczas seminarium studenci zaprojektowali scenariusze szeregu imprez, obrzędów związanych przede wszystkim ze zbliżającymi się Świątami Bożego Narodzenia, degustowali tradycyjne potrawy wigilijne charakterystyczne dla swego regionu, wykonali oryginalną choinkę. Na koniec przekazali sobie serdeczne życzenia świąteczne oraz noworoczne, zaś nasze studentki zaprosiły wszystkich obecnych do Raciborza na kolejne spotkanie. Będzie to kilkudniowy obóz naukowy, który odbędzie się w marcu 2007 roku, tuż przed Wielkanocą.

● W dniach 16–17 listopada 2006 r. naszą Uczelnię reprezentowały studentki III roku KW/WP z j. angielskim – członkinie Koła Naukowego Pedagogów – **Agnieszka Drobna** oraz **Emilia Budzanowska** na ogólnopolskiej naukowo-szkoleniowej konferencji kół naukowych nt. *Rola społeczności studenckiej w rozpoznawaniu i profilaktyce uzależnień*, którą zorganizowała Państwowa

Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu. Nasze studentki wygłosiły referat nt. *Narkomania wśród młodzieży akademickiej*. Do jego przygotowania wykorzystaly wyniki badań własnych Koła, które zostały przeprowadzone w roku 2004 w ramach ogólnopolskiej akcji „*Uczelnia wolna od narkotyków*” pod kierownictwem **dr T. Nazimow-Krakowskiej**. Ponadto studentki, przy pomocy multimedialnej prezentacji pokazały narkotyki, omówiły ich charakterystyczne cechy dotyczące wyglądu, uprawy oraz produkcji. W programie konferencji znalazły się także warsztaty prowadzone przez psychologów nt.: „*Od używania do uzależnienia*”, „*Rozpoznawanie oraz przeciwdziałanie uzależnieniom*”.

Podczas imprezy integracyjnej Agnieszka i Emilia nawiązały bliższy kontakt z przedstawicielami Kół Naukowych z Krakowa, Jarosławia oraz z Preszowa na Słowacji. Być może zaowocuje on wkrótce szerszą współpracą.

● W połowie grudnia ubiegłego roku członkowie Koła zakończyli badania naukowe wchodzące w zakres wyżej wymienionego międzynarodowego projektu w ramach edukacji międzykulturowej nt. *Tradycje i obrzędy regionu w edukacji wczesnoszkolnej*.

Ankietowaniem objęto 150 uczniów klasy IV w Szkołach Podstawowych nr 1 i 15 w Raciborzu oraz we wsiach Nędza, Babice oraz Chałupki. Obecnie studenci opracowują wyniki badań.

● W okresie przedświątecznym członkowie Koła oraz liczni wolontariusze skupieni w organizacji „Wolontariat Studencki” zorganizowali zbiórkę darów dla dzieci i młodzieży ze Świątlicy Środowiskowej „Płonia” w Raciborzu. Za otrzymane dary dziękujemy w imieniu obdarowanych dzieci.

5. I Raciborskie Seminarium Pedagogiczne

Institut Studiów Edukacyjnych, wspólnie z raciborskim Oddziałem Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego w Raciborzu, był organizatorem I Raciborskiego Seminarium Pedagogicznego nt. *Nasze miejsce we współczesnej Europie*, które odbyło się w dniu 24 listopada 2006 r. „Głównodowodzącymi” były: **dr Ludmiła Nowacka** – przewodnicząca Oddziału PTP oraz **mgr Janina Konopnicka** – wiceprzewodnicząca.

Dzielnie wspierały je najmłodsze stażem członkinie PTP – **mgr Beata Gawłowska**, **mgr Zofia Kurzeja**, **mgr Magdalena Liszka** oraz **mgr Ewa Świerczek**.

Spośród ponad 30 uczestników Seminarium aż 14 to pracownicy naszego Instytutu (oprócz wyżej wymienionych): **prof. dr hab. Marian Kapica**, **prof. dr hab. Gabriela Kapica**, **dr Beata Fedyn**, **dr Edwar Nycz**, **dr Adam Szecówka**, **dr Renata Stefańska** – **Klar**, **dr Beata Bułka**, **mgr Ilona Gembalczyk**, **mgr Gabriela Kryk**, **mgr Józefa Kielak**, **mgr Sylwia Szarowska** oraz **mgr Krzysztof Łągiewka**.

Koleżankom odpowiedzialnym za zorganizowanie tego naukowego spotkania należą się niewątpliwe słowa wysokiego uznania, gdyż zostało ono perfekcyjnie przygotowane, zawierało interesujący program i przebiegło niezwykle sprawnie. Od jak najlepszej strony pokazały się nasze młode adeptki nauk pedagogicznych, które „fachowo” zreferowały wybrane przez siebie zagadnienia naukowe (relacja z Seminarium – na s. 6).

Warto dodać, iż raciborski Oddział Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego istnieje już 29 lat, a więc od chwili jego powstania i **jest jedynym oddziałem w Polsce, który funkcjonuje na terenie miasta powiatowego**.

6. Aktywność naukowa nauczycieli – udział w konferencjach

● **mgr Magdalena Liszka** w dniach 18–19 października 2006 r. uczestniczyła w I Międzynarodowej Konferencji Naukowej nt. „*Edukacja do i w starości*”, której organizatorem był Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy oraz Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa. Tytuł wystąpienia: „*Edukacja do czy w starości?*”

● **mgr Franciszek Borysowicz** w dniach 25–26 października 2006 r. przebywał w Cieszynie na Międzynarodowej Konferencji Naukowej, której tematyka dotyczyła odbioru dzieła muzycznego: „*Wartości a realizacja i odbiór dzieła muzycznego*”. Wygłosił referat nt. „*Uwarunkowania właściwej percepcji muzyki przez dzieci w młodszym wieku szkolnym*”. Tym sposobem podzielił się swymi bogatymi doświadczeniami, jako

że jest znawcą tej problematyki i może poszczycić się na tym polu wieloma sukcesami edukacyjnymi.

- **dr Beata Fedyn** oraz **mgr Ilo-na Gembalcyk** w dniu 7 listopada 2006 r. wzięły udział w konferencji naukowej zorganizowanej przez Instytut Studiów Społecznych naszej Uczelni na temat: „Organizacje pozarządowe w społeczeństwie obywatelskim”. Wygłosiły referat nt. „Promocja zdrowia w środowisku lokalnym”.

- Ponadto obydwie Panie w dniu 6 listopada 2006 r. – w ramach dokształcania – były obecne w Warszawie na krajowej konferencji poświęconej zdrowiu. Jej problematyka koncentrowała się wokół tematu: „Promocja zdrowia w Polsce: kształcenie i doskonalenie zawodowe pracowników i realizatorów”.

7. Wolontariat studencki

Instytut Studiów Edukacyjnych postanowił odpowiedzieć na apel Polskiego Stowarzyszenia Pedagogów i Animatorów KLANZA i przystąpić do uczestnictwa w ogólnopolskim Programie Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności pn. „**Wolontariat studencki**”, który z wielkim powodzeniem propaguje to Stowarzyszenie. Celem programu jest skupienie studentów wokół realizacji różnorodnych projektów edukacyjnych stymulujących rozwój dzieci i młodzieży ze wsi oraz z małych miast. Organizatorzy pragną, by stał się on pomostem pomiędzy środowiskami będącymi źródłem wiedzy a środowiskami pozbawionymi swobodnego do niej dostępu (dokładne informacje – w protokole wspólnego zebrania Zarządów Kół Naukowych na s. 20).

8. Akcja „KREW” – już po raz siódmy!

Kolejny raz nasz Instytut zorganizował akcję oddawania krwi. Tym razem, w dniu 5 grudnia 2006 r. uczestniczyła w niej rekordowa liczba osób – bo aż 124 studentów, którzy wzbogacili bank tego cennego daru życia o 54,1 l. Podczas wszystkich akcji studenci naszej Uczelni oddali łącznie **278,4 l krwi**. Pięknym gestem było przekazanie słończy za oddaną krew koleżankom z Fundacji „Clown” na rzecz chorych dzieci w raciborskim Szpitalu (szerzej o tej tak pięknej akcji ratowania ludzi poprzez darowanie krwi – na s. 17).

9. Rozwija się współpraca ISE z Katedrą Primární Pedagogiky na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Palackiego w Ołomuńcu

W dniach 14–15 grudnia 2006 r. gościła u nas Dyrektor Katedry – **Pani Prof. PhDr. Alena Nelešovská CSc.** oraz zastępca – **Pani PhDr. Jana Svobodová**. Panie odwiedziły Przedszkole nr 13 przy ul. Kochanowskiego (przedszkole ćwiczeń), zohospitowały zajęcia w grupie 6-latków, odbyły też dłuższą rozmowę z dyrektorkami tej placówki m.in. pod kątem ewentualnej współpracy z uniwersyteckimi przedszkolami ćwiczeń w Ołomuńcu. Gości interesowała szczególnie organizacja pracy w placówce przedszkolnej, przebieg praktyki asystenckiej odbywanej przez studentów KW/WP, zdobywanie kwalifikacji oraz status nauczycielek przedszkola w Polsce. Nastąpiła wymiana doświadczeń, a także świątecznych upominków.

W siedzibie ISE Panie spotkały się z dyrektorką Instytutu, pracownikiem naukowo-dydaktycznym odpowiedzialnym za edukację przedszkolną – **dr Lidią Wollman**, a także ze studentkami specjalności KW/WP z językiem angielskim i niemieckim. Zagadnieniem wiodącym był szeroko rozumiany proces kształcenia studentów przygotowujących się do pracy w przedszkolu oraz w klasach I–III. Nie obyło się także bez krótkiego spotkania z rektorami naszej Uczelni.

Wymiana polsko-czeskich doświadczeń wiązała się z realizacją przez Katedrę Primární Pedagogiky UP międzynarodowego projektu finansowanego przez Unię Europejską pn. „*Ewaluacja i modernizacja procesu kształcenia nauczycieli przedszkola*” pod kierownictwem Pani Prof. A. Nelešovskiej.

10. Narada opiekunów roczników

W dniu 14 grudnia 2006 r. odbyło się spotkanie opiekunów poszczególnych roczników. Miało ono charakter organizacyjny. Omówiono kluczowe punkty statutu Uczelni oraz regulaminu studiów, z którymi zapoznać się powinni wszyscy studenci. Poruszano również sprawy dyscypliny studentów, kultury ich zachowania się oraz przygotowania do zbliżającej się sesji egzaminacyjnej.

Wszystkim opiekunom dziękujemy za trud wkładany w pracę ze studentami.

Zaś studentom radzimy, by zabiegali o kontakty z opiekunami, korzystali z ich pomocy i dobrych rad.

11. Świąta, Świąta... Kultuwujemy świąteczne tradycje...

Studenci II roku KW/WP z j. angielskim i j. niemieckim w dniu 18 grudnia 2006 r. w pięknie udekorowanej sali w DS-ie, w magicznej, świątecznej atmosferze przy własnoręcznie wyczarowanej barwnej bibułkowej choince i... przy zastawionych świątecznymi wypiekami i słodyczami stołach spotkali się, aby podzielić się opłatkiem oraz obdarować drobnymi prezentami.

Tradycji stało się zadość – zabrzmiały kolędy w kilku językach, niepowtarzalny urok miały scenki i gawędy o bożonarodzeniowych obrzędach i tradycjach na świecie. Nie było końca życzeniom – i tym na święta, i na Nowy 2007 Rok. Wyjątkowy smak miał podany na koniec barszczyk z krokietem.

Inicjatorkami tego pięknego, tradycyjnego wigilijnego spotkania były **Panie Doktor: Małgorzata Drost** oraz **Iwona Konopnicka**. Stało się ono dla wszystkich uczestników okazją do wielu refleksji, przyczyniło się także do zintegrowania studentów całego rocznika KW/WP. Świąteczne i noworoczne życzenia złożyła wszystkim, obecna na spotkaniu, dyrektor ISE, prof. dr hab. Gabriela Kapica.

12. Diagnoza i terapia pedagogiczna wspomagana komputerowo

Studenci III roku KW i WP z j. angielskim w dniu 18 grudnia 2006 r. uczestniczyli w praktycznych zajęciach z przedmiotu „diagnoza i terapia pedagogiczna”, ilustrujących możliwości wykorzystania najnowocześniejszych urządzeń technicznych w procesie diagnozowania odchyleń od normy w rozwoju dziecka.

Zajęcia odbyły się pod bacznym okiem **Pani mgr Józefy Kielak** w Szkole Podstawowej nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi, w której znajduje się unikalny sprzęt diagnostyczny. Studenci mieli okazję obejrzeć przesiewowe komputerowe badania wzroku, słuchu i mowy. Pozwalają one na wykrycie m. in. zaburzeń słuchu fonematycznego, artykulacji, motoryki, pamięci słuchowej, refrakcji wzroku i ewentualnych ubytków słuchu.

Oprac. DYKA

Studencki dar życia

dr Beata Fedyn

Krew ze względu na złożony skład chemiczny i morfologiczny działa jak zestaw wielu leków, w którym poszczególne składniki mają różne działanie farmakologiczne i biofizyczne. Już przed wieloma wiekami człowiek, pomimo tego, iż nie znał jeszcze mechanizmów krążenia krwi, ani jej roli w organizmie, domyślał się, że od tej substancji zależy jego życie. Poszukiwał zatem sposobów wykorzystania krwi w leczeniu. Pierwsze pisane świadectwa o leczeniu krwią pochodzą ze starożytnego Egiptu i czasów imperium Rzymskiego. Wykorzystywano wtedy przede wszystkim lecznicze picie krwi zwierząt lub gladiatorów. Jednak większość prób leczenia krwią przez jej picie, kąpiele czy nacieranie nie przynosiła oczekiwanych efektów.

Przełomowym momentem w rozwoju hemoterapii stało się odkrycie mechanizmu krążenia krwi w ludzkim organizmie. Dokonał tego w roku 1616 angielski lekarz William Harvey. Jego prace dały podstawę do podjęcia pierwszych prób przetaczania krwi ludziom. Pierwszą taką transfuzję przeprowadził w 1667 roku Jean Baptiste Denis, nadworny lekarz Ludwika XIV. Lekarze przetaczali pacjentom krew zwierząt, najczęściej jagniąt i psów. Próby te kończyły się niestety niepomyślnie, dlatego metoda ta została zaniechana na przeszło 200 lat.

W XIX wieku zaczęto dokonywać pierwszych prób przetaczania krwi ludzkiej. W 1818 roku angielski położnik i fizjolog Blundell, po wielu doświadczeniach na zwierzętach i skonstruowaniu odpowiednich przyrządów, przetoczył ludzką krew 10 kobietom po ciężkich krwotokach porodowych. Połowie z nich transfuzja uratowała życie. Dlaczego tylko połowie? Zagadkę tę rozwiązał w 1901 roku Karl Landsteiner, który dokonał odkrycia grup krwi. Za to przełomowe odkrycie otrzymał w 1930 roku Nagrodę Nobla. Należałoby tutaj wspomnieć o udziale polskiego naukowca, który przyczynił się do rozwoju wiedzy na temat metod leczenia krwią. Był nim Ludwik Hirszfelf, który z niemieckim naukowcem Emilem Dungernem, odkrył sposób dziedziczenia grup krwi oraz ich oznaczania. Odkrycia te stworzyły naukowe podstawy transfuzjologii. Dzięki temu krew stała się lekiem dostępnym, a jej stosowanie przestało być eksperymentem.

Pomimo ogromnego postępu medycznego nie udało się jeszcze wytworzyć substancji, która w pełni zastąpiłaby krew. Zatem jedynym źródłem tego „daru życia” są zdrowi ludzie, którzy rozumieją, że honorowe oddawanie krwi to rodzaj posłannictwa i często akt ratujący życie. W Polsce leczenie krwią oparte jest przede wszystkim na idei honorowego krwiodawstwa. Krew oddaje się w stacjach krwiodawstwa. Jednorazowo pobiera się zwykle 450 ml, co stanowi około 10% zawartości układu krwionośnego człowieka.

Idea niesienia bezinteresownej pomocy choremu człowiekowi zagościła również na naszej Uczelni.

Z inicjatywy Instytutu Studiów Edukacyjnych rozpropagowano wśród studentów pomysł zorganizowania na terenie Uczelni akcji honorowego oddawania krwi. W tym celu pracownik Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Raciborzu przeprowadził wśród studentów prelekcje na temat zasad pobierania krwi od dawców oraz wyjaśnił wszelkie wątpliwości związane z oddawaniem krwi przez zdrowych ludzi. Pierwsza „Akcja Krew” została zorganizowana 14 grudnia 2004 roku. Wzięło w niej udział 90 studentów, którzy oddali ponad 38 litrów krwi. Akcja ta cieszy się coraz większym uznaniem wśród naszych studentów. Do tej pory zorganizowaliśmy już 7 edycji, w których zebraliśmy ponad 278 litrów krwi. Koniecznie trzeba wspomnieć także o tym, iż studenci biorący udział we wspomnianej akcji nie dzielą się tylko krwią, ale także czekoladami, które otrzymują jako ekwiwalent uzupełniający utratę krwi. Czekolady te zostały przekazane dzieciom ze świetlic środowiskowych, w których działają nasi studenci – wolontariusze z Naukowego Koła Pedagogów.

Fot. Archiwum PWSZ w Raciborzu

Fot. Archiwum PWSZ w Raciborzu

Ostatnia „Akcja Krew” odbyła się 5.12.2006 r. Nasi studenci w przeddzień „Mikołajek” mieli okazję podarować potrzebującym ludziom ten cenny dar. W tym dniu oddały honorowo krew 124 osoby. Zebraliśmy ponad 54 litry krwi. Dziękujemy i zapraszamy do udziału w następnych „Akcjach Krew”. Najbliższa odbędzie się w **marcu 2007 roku**.

Aby dawca mógł oddać krew muszą być zachowane pewne ważne zasady, o których warto wiedzieć. Oto najważniejsze z nich:

- dawca musi być osobą pełnoletnią,
- w dniu oddawania krwi nie może czuć się źle, wykazywać objawów kataru siennego, poddać się leczeniu stomatologicznemu,
- nie może ważyć mniej niż 50 kg,
- na trzy dni przed oddaniem krwi nie może przyjmować leków z aspiryną, na siedem dni przed – przechodzić małych zabiegów chirurgicznych, na cztery tygodnie przed – chorować, gorączkować powyżej 38 stopni C, przechodzić szczepienia, na sześć miesięcy przed – ciężko chorować, przebywać operacji lub wypadków, przekłuwać uszu lub innych części ciała, przechodzić transfuzję krwi, mieć wykonywany tatuaż, przebywać w Afryce Środkowej i Zachodniej oraz w Tajlandii, przechodzić zabiegu endoskopowego,
- dawca nie może być zarażony HIV lub wirusowym zapaleniem wątroby,
- kobieta nie może być w ciąży, nie może także miesiączkować cztery dni przed i po zabiegu oddania krwi,
- krew można oddawać co 56 dni, kobiety cztery razy w roku, mężczyźni – sześć razy,
- dawca oddając krew nie może zarazić HIV lub innymi chorobami,
- po oddaniu krwi jej ubytek jest uzupełniany zwykle w ciągu 4 tygodni,
- biorąc udział w akcji honorowego oddawania krwi dawca jest zwolniony z pracy lub zajęć w dniu, w którym oddaje krew,
- honorowemu dawcy przysługuje ekwiwalent w wysokości 4500 kalorii, zwykle wypłacany w formie czekolad,
- osobie, która chociaż raz oddała honorowo krew przysługuje tytuł i legitymacja „Honorowego Dawcy Krwi”.

W dniu oddawania krwi należy **koniecznie spożyć pierwsze śniadanie** oraz zabrać ze sobą dokument tożsamości. Przed samym zabiegiem należy wypełnić odpowiedni formularz oraz poddać się badaniu (morfologia krwi, pomiar ciśnienia tętniczego, osłuchiwanie serca i płuc przez lekarza oraz wywiad lekarski). Następnie oddać krew i odebrać czekolady. Cała procedura związana z oddaniem krwi trwa około 1 godzinę.

Literatura

- Mała encyklopedia medycyny. Praca zbiorowa. PWM, Warszawa 1988.
- Rowiński W., Dziak A. (red.), Chirurgia. PZWL, Warszawa 1989.
- www.krewniacy.pl
- pl.wikipedia.org/wiki/Krwiodawstwo

L. p.	Termin akcji	Liczba dawców	Ilość oddanej krwi
1.	14.12.2004 r.	90	38 250 ml
2.	14.03.2005 r.	59	26 200 ml
3.	24.05.2005 r.	51	22 600 ml
4.	13.12.2005 r.	133	58 000 ml
5.	28.03.2006 r.	117	51 600 ml
6.	29.05.2006 r.	62	27 600 ml
7.	5.12.2006 r.	124	54 100 ml
Razem			278 350 ml

Uczelnia wolna od uzależnień

mgr Ilona Gembalczyk

Narkotyki stały się groźnym problemem dla młodych ludzi. Skalę zjawiska potwierdzają przeprowadzone w czerwcu 2004 roku pierwsze ogólnopolskie badania zrealizowane w ramach programu Uczelnie wolne od Narkotyków. Wykazały one, że blisko 41% studentów kształcących się w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym miało kontakt z narkotykami. Ponad 22% z nich sięgnęło po narkotyki w ciągu ostatniego roku przed badaniem a blisko 12% uczyniło to w ostatnim miesiącu przed badaniem. Oznacza to, że 400 tys. studentów używało narkotyków, z czego około połowa jest zagrożonych uzależnieniem, a ok. 100 tys. wykazuje cechy uzależnienia¹.

W świetle tych badań widać wyraźnie, że szkoły wyższe powinny stać się tym środowiskiem, które w sposób świadomy i zamierzony będzie kreować skuteczną politykę antynarkotykową. By służyć pomocą uczelniom wyższym w prowadzeniu przez nie przedsięwzięć profilaktycznych utworzono Ogólnopolską Sieć Uczelni Wolnych od Uzależnień. Komitet Sterujący pracami tego zespołu tworzą przedstawiciele siedmiu uczelni² a honorowy patronat nad przedsięwzięciem objęła ówczesna sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP pani Minister Barbara Labuda. Zespół ekspertów przygotował rekomendacje i praktyczne wskazówki dla tych uczelni, które są gotowe przeciwdziałać zjawisku uzależnień w środowisku akademickim. Do działań tych włączyła się również nasza uczelnia. W dniu 17 lutego 2005 roku Senat Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu przyjął oświadczenie, mocą którego przyjęto do realizacji standardy profilaktyczne. Tym samym uczelnia nasza włączyła się do ogólnopolskiej sieci.

Jednocześnie przystąpiono do zmiany treści ślubowania składanego przez studentów rozpoczynających studia. W czerwcu 2005 roku mgr I. Gembalczyk uczestniczyła w szkoleniu, którego celem było tworzenie standardów merytorycznych i organizacyjnych w zakresie kształtowania profilaktyki na uczelniach wyższych. We wrześniu 2005 roku w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie odbyło się kolejne spotkanie przedstawicieli uczelni, zainteresowanych wdrażaniem standardów. Uczestniczyło w nim ponad 100 przedstawicieli ośrodków akade-

mickich z całego kraju. Podobnie jak poprzednio naszą uczelnię reprezentowała mgr I. Gembalczyk, której w październiku 2005 roku powierzono pełnienie funkcji pełnomocnika rektora ds. programu „Uczelnia Wolna od Uzależnień”.

Podjęcie konkretnych działań prewencyjnych wymagało wcześniejszego zdiagnozowania skali zjawiska. Badania takie przeprowadzili na przełomie maja i czerwca 2005 roku studenci z koła naukowego pedagogów pod kierunkiem dr T. Nazimow-Krakowskiej. Jako narzędzie badawcze wykorzystano kwestionariusz ankiety opracowany przez Sopocką Pracownię Badań Społecznych³, a udostępniony przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Ankietyzacją objęto studentów I i II roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych wszystkich kierunków PWSZ, ogółem 440 osób, czyli 18,5%

całej populacji młodzieży akademickiej. Wyniki badań przedstawiono w raporcie „Skala zjawiska narkomanii wśród młodzieży akademickiej” opracowanym przez mgr B. Olchawą oraz mgr E. Świerczek oraz mgr I. Gembalczyk i dr B. Fedyn. Były one zbieżne z wynikami badań ogólnopolskich zawartych w raporcie „Studenci 2004.

Wspólnie z biblioteką PWSZ nawiązano współpracę z Krajowym Biurem ds. Narkomanii, dzięki czemu udało się pozyskać nieodpłatnie wiele cennych publikacji poświęconych profilaktyce uzależnień. Wzbogaciły one księgozbiór biblioteki. Kolejną inicjatywą, nad którą pracujemy, jest uruchomienie w murach uczelni punktu konsultacyjnego udzielającego pomocy i wsparcia naszym studentom. Na potrzebę jego utworzenia wskazywali sami studenci w badaniach diagnostycznych. Obecnie trwają prace nad znalezieniem miejsca jego funkcjonowania.

¹) J. Sierosławski, Raport z badania ankietowego na temat używania substancji psychoaktywnych przez studentów. Studenci 2004. Warszawa 2004.

²) Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet im. M. Kopernika, KUL, Politechnika Warszawska, Polsko-Japońska Wyższa Szkoła Technik Komputerowych oraz Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie.

³) Ten sam który wykorzystano w badaniach J. Sierosławskiego.

Magdalena Goguł-Peszek – Kubusiowy Krajobraz, acryl na desce, 180x110 cm

Protokół

ze wspólnego posiedzenia Zarządów Kół Naukowych działających przy Instytucie Studiów Edukacyjnych PWSZ w Raciborzu

W dniu 16 listopada 2006 r. na wspólnym zebraniu Zarządów: Koła Naukowego Pedagogów, Koła Naukowego Psychologii oraz Akademickiego Stowarzyszenia Pomocy Społecznej w obecności swych opiekunów naukowych: dr Teresy Nazimow-Krakowskiej, dr Renaty Stefańskiej-Klar, dr Lidii Wollman podjęto decyzję o przystąpieniu do „**Wolontariatu studenckiego**” działającego w ramach ogólnopolskiego Programu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, szeroko realizowanego przez Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów „KLANZA”.

Program ma na celu angażowanie studentów do wielokierunkowych działań na rzecz dzieci i młodzieży ze wsi i małych miast poprzez realizację projektów edukacyjnych w szkołach i w innych instytucjach oświatowych w formie zajęć pozalekcyjnych.

Gotowość do bezinteresownej pracy w ramach „Wolontariatu studenckiego” wyraziło 95 studentów działających w Kółach Naukowych, w Akademickim Stowarzyszeniu Pomocy Społecznej oraz studenci niezrzeszeni, studiujący na następujących specjalnościach: pedagogika socjalna, pedagogika resocjalizacyjna, kształcenie wczesnoszkolne i wychowanie przedszkolne.

Ustalono, że realizacja przygotowywanych przez studentów programów edukacyjnych obejmować będzie niżej określone formy pracy na następujących płaszczyznach:

1. Edukacja regionalna:

- przygotowywanie przedstawień i uroczystości w gwarze regionalnej,
- kultywowanie tradycji, obrzędów oraz zwyczajów regionalnych,

- gromadzenie pamiątek, zakładanie izb regionalnych,
  - organizowanie spotkań folklorystycznych.
2. Praca w świetlicach szkolnych i środowiskowych:
- organizowanie zajęć psychoedukacyjnych z zakresu radzenia sobie z emocjami oraz problemami wieku dziecięcego i wieku dorastania,
  - organizowanie gier i zabaw w świetlicach szkolnych i środowiskowych,
  - pomoc dzieciom w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w wyrównywaniu braków dydaktycznych, pomoc w odrabianiu prac domowych,
  - pomoc dzieciom w opanowaniu języków obcych,
  - rozwijanie zainteresowań czytelniczych, włączenie się w ogólnopolską akcję „Cała Polska czyta dzieciom”,
  - stymulowanie edukacji artystycznej-aktorskiej, muzycznej, językowej, plastycznej, technicznej, ruchowej, kształtowanie postaw twórczych dzieci, rozwijanie ich kreatywności,
  - pomoc w rozwijaniu kompetencji informatycznych dzieci i młodzieży, nauka obsługi komputera, tworzenie programów, korzystanie z Internetu.
3. Prowadzenie forum internetowego dla dzieci i młodzieży.
4. Promocja zdrowego stylu życia:
- wdrażanie dzieci do dbałości o zdrowie fizyczne, psychiczne i społeczne,
  - zachęcanie do aktywności ruchowej,
  - propagowanie zdrowego odżywiania się.

5. Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, wdrażanie do właściwego zagospodarowania czasu po zajęciach lekcyjnych.

6. Pomoc dzieciom specjalnej troski w budowaniu ich własnego „ja”, w przywracaniu im wiary we własne siły, optymizmu życiowego, wspieranie ich w stawianiu sobie ambitnych celów edukacyjnych i życiowych, a także pomoc w ich realizowaniu.

Kierunki działań będą sukcesywnie rozwijane i rozszerzane w zależności od potrzeb instytucji oświatowych, środowisk edukacyjnych oraz lokalnych, jak i samych podopiecznych. Aktywność w ramach „Wolontariatu”, czynne włączenie się w realizację projektów edukacyjnych stwarza studentom liczne okazje do systematycznego zdobywania i rozszerzania doświadczeń zawodowych, do doskonalenia kompetencji pedagogicznych oraz wiązania teorii z praktyką. Swą postawą dawać będą jednocześnie przykład podopiecznym, że nauka i troska o własny rozwój stanowi właściwą inwestycję w swoją przyszłość.

„Wolontariat studencki”, obecnie działający w Polsce, skupia młodzież akademicką z dziesięciu największych Uczelni.

Obecni na zebraniu przedstawiciele raciborskiej społeczności akademickiej zadeklarowali, że uczynią wszystko, by wolontariusze PWSZ w Raciborzu stworzyli prężnie działający zespół, skutecznie wspomagający rozwój dzieci i młodzieży naszego regionu.

Koordinator Programu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu
dr Teresa Nazimow-Krakowska

Magdalena Goguł-Peszek - Razem i Osobno, acryl na desce, 160x100 cm

foto. T. Gluszek

Być społeczności potrzebnym...

SEMINARIUM NAUKOWE NA TEMAT PARTNERSTWA SAMORZĄDOWEGO

dr Edward Nycz

W dniu 18 października 2006 r. zostało zorganizowane jubileuszowe X Kędzierzyńsko-Kozielskie Seminarium Naukowe nt. *Partnerstwo samorządów – partnerstwo mieszkańców. Razem czy osobno?* Organizatorami jego były następujące instytucje: Urząd Miasta w Kędzierzynie-Koźlu, Uniwersytet Opolski, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu – Instytut Studiów Edukacyjnych oraz Towarzystwo Ziemi Kozielskiej.

Formuła seminariów, wypracowana za sprawą ich inicjatora, a zarazem przewodniczącego Rady Naukowej dra Edwarda Nycza (PWSZ), zmierza do zacieśnienia współpracy obydwu stron i polega na systematycznym organizowaniu spotkań działaczy samorządowych z kadrą naukową, umożliwiającym dialog na temat nurtujących problemów społecznych w regionie.

Celem cyklicznie organizowanych seminariów jest zatem tworzenie szerokiego forum wymiany doświadczeń oraz prezentacji wyników prowadzonych działań, realizowanych projektów oraz badań społecznych, jak też dyskusja nad rolą, zakresami, poziomem efektywności partnerstwa pomiędzy lokalnymi władzami samorządowymi, mieszkańcami, przedsiębiorstwami oraz organizacjami i stowarzyszeniami funkcjonującymi w przestrzeni powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego.

Partnerstwo podmiotów samorządowych, gospodarczych, społecznych, kulturowych we współczesnej Europie jest zjawiskiem coraz powszechniejszym. Jego główną zaletą jest wysoki stopień efektywności wykorzystania zasobów zaangażowanych w te procesy – tak podmiotowych, jak i przedmiotowych, materialnych oraz duchowych. Od jego poziomu uzależniona jest

dr Edward Nycz, przewodniczący Rady Naukowej Seminarium →

← dr Joanna Wróblewska-Jachna – PWSZ w Raciborzu

efektywność działań na rzecz rozwoju jednostek samorządu terytorialnego.

Partnerstwo wszystkich podmiotów funkcjonujących w środowiskach lokalnych, a więc instytucji, organizacji, przedsiębiorców i mieszkańców jest niezwykle doceniane i popierane przez politykę Unii Europejskiej i traktowane jako ważna determinanta ich rozwoju.

Tematyka X Kędzierzyńsko - Kozielskiego Seminarium Naukowego koncentrowała się wokół szeroko rozumianego partnerstwa instytucji, grup oraz osób funkcjonujących w przestrzeni gmin i obejmowała pięć bloków zagadnieniowych:

- Lokalne formy partnerstwa lokalnego: doświadczenia i wyzwania;
- Rola samorządu w kreowaniu partnerstwa w regionie;
- Rola instytucji i organizacji pozarządowych w lokalnym partnerstwie;
- Rola liderów w kształtowaniu lokalnych stosunków społecznych;
- Obszary partnerstwa w regionie.

Grupa zaproszonych naukowców reprezentowała następujące regionalne ośrodki naukowe: prof. dr hab. Władysław Jacher, prof. dr hab. Adam Bartoszek oraz dr Krystyna Faliszek – Uniwersytet Śląski, dr Ewa Ganowicz, dr Jolanta Piechnik – Borusowska – Uniwersytet Opolski, **dr Joanna Wróblewska-Jachna – PWSZ w Raciborzu**, zaś dr J. Świątkiewicz z Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Opolu.

Referaty naukowców stanowiły wstęp do dyskusji, w której aktywnie uczestniczyli zgromadzeni samorządowcy oraz mieszkańcy miasta. Odwołano się w niej do doświadczeń samorządowych na poziomie województwa, powiatu oraz lokalnych gmin.

Referaty naukowców stanowiły wstęp do dyskusji, w której uczestniczyli zgromadzeni samorządowcy oraz mieszkańcy miasta. Interesującym punktem programu Seminarium okazał się panel dyskusyjny nt. *Partnerstwo społeczne w doświadczeniu samorządowców*, którego moderatorem był dr Edward Nycz.

Obrady podsumowali: przewodniczący Rady Miasta dr Ryszard Pacułt oraz dr Edward Nycz – przewodniczący Rady Naukowej Seminarium.

Materiały poseminaryjne zostaną opublikowane w najbliższym czasie zgodnie z formułą kędzierzyńsko-kozielskich spotkań.

foto. T. Gluszek

I STUDENCKIE BIENNALE MAŁYCH FORM

Instytut Sztuki Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu jest organizatorem I Studenckiego BIENNALE MAŁYCH FORM. Informacje o konkursie, który ma charakter ogólnopolski, wysłano do ok. 38 wyższych uczelni w Polsce: wszystkich Akademii Sztuk Pięknych, uniwersytetów i wyższych szkół zawodowych, kształcących na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych oraz dwuletnich szkół, kształcących w zakresie reklamy i projektowania.

Przedstawiamy Regulamin konkursu, mając nadzieję, iż „żywa” jego obecność wśród studentów polskiej uczelni artystycznych będzie dowodem ciągłego zainteresowania małą formą.

Instytut Sztuki współpracuje w organizacji wystaw pokonkursowych z Galerią Stalowe Anioły w Bytomiu oraz Galerią Epicentrum Miejskiego Ośrodka Kultury w Jastrzębiu Zdroju

Organizator:

Instytut Sztuki Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu

Współorganizatorzy:

Galeria Stalowe Anioły w Bytomiu,

Galeria Epicentrum w Jastrzębiu Zdroju.

WARUNKI UCZESTNICTWA

1. Udział w Biennale ma charakter konkursowy. Konkurs jest przeznaczony dla studentów kierunków artystycznych wszystkich typów uczelni.
2. W konkursie mogą uczestniczyć prace powstałe w pracowni bądź poza pracownią uczelni będące realizacjami w następujących kategoriach:

A:

rysunek
malarstwo (wraz z tkaniną)
grafika warsztatowa
grafika komputerowa
ex-libris

logo

B:

medal
statuetka
statuetka
fotografia monochromatyczna
fotografia barwna
krótka forma filmowa

3. Każdy autor może nadesłać trzy prace w dowolnej technice. Format obowiązujący wszystkich uczestników nie może przekraczać w przypadku realizacji płaskich 15 x 15 cm, przestrzennych 25 x 15 x 15 cm, realizacji filmowych do 5 min w zapisie cyfrowym. Prace oprawione w passe-partout

nie mogą przekraczać maksymalnego wymiaru 25 x 25 cm. UWAGA! Prac nie należy oprawiać w ramy.

4. Opłatę uczestnictwa w wystawie w kwocie 25 zł. Należy wpłacić na konto organizatora 69105013281000002261 120386 PWSZ w Raciborzu, 47-400 Racibórz ul. Słowackiego 55 z dopiskiem BIENNALE
5. Każdą pracę należy opisać na odwrocie: imię i nazwisko, tytuł pracy, data powstania, technika, wymiary oraz adres autora.
6. Autorzy przysyłają prace na własny koszt. Po zakończeniu wystawy prace zostaną odesłane na koszt organizatorów. Organizatorzy nie biorą odpowiedzialności za zaginięcie lub uszkodzenie przesyłki z pracami podczas transportu.

7. TERMINY

Prace wraz z kserokopią dowodu opłaty należy przesać do 12 stycznia 2007 roku na adres:

Instytut Sztuki,
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu,
ul. Cecylii 10, 47-400 Racibórz

8. Nagrody

Posiedzenie Jury odbędzie się 16 stycznia 2007 roku. Wszystkie zakwalifikowane prace, będą zamieszczone w katalogu Biennale.

Jury przyzna:

- o Grand Prix, nagrody i wyróżnienia honorowe. Ponadto organizatorzy zapewniają:
- o wydruk prac i informacji o zwycięzcach w piśmie literacko-artystycznym Almanach Prowincjonalny
- o zamieszczenie prac w internecie
- o ekspozycję prac na wystawach pokonkursowych w Galerii Stalowe Anioły w Bytomiu, Galerii Epicentrum w Jastrzębiu Zdroju, na uczelniach artystycznych zainteresowanych prezentacją nadesłanych prac. Głównemu zwycięzcy organizatorzy zapewniają indywidualną wystawę w Galerii Stalowe Anioły w Bytomiu.

Prace nagrodzone stają się własnością organizatorów. Wernisaż pierwszej wystawy pokonkursowej nastąpi w lutym 2007 roku (wszyscy uczestnicy zostaną poinformowani o dokładnym terminie).

Odesłanie prac nastąpi do końca 2007 roku.

Regulamin i karta zgłoszenia dostępne są pod adresem: www.konkurs.raciborz.edu.pl

Wszelkich informacji udziela Sekretariat Instytutu Sztuki, tel. 032 418 14 05

Przesłanie karty zgłoszenia jest równoznaczne z potwierdzeniem autorstwa prac, przyjęciem warunków uczestnictwa w I STUDENCKIM BIENNALE MAŁYCH FORM oraz wyrażeniem zgody na przetwarzanie danych osobowych oraz publikowanie prac w druku i Internecie.

Nie tylko o fotografii - spotkanie z Jerzym Lewczyńskim

Jerzy Lewczyński, senior polskiej fotografii, jest człowiekiem umiejącym kochać innych ludzi, a w dodatku potrafiącym ową miłość do człowieka wyrażać. Tę cechę Mistrza już od pierwszych minut spotkania z Nim dostrzegli wszyscy, którzy w czwartek siódmego grudnia zgromadzili się w sali Instytutu Sztuki Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu. Jerzy Lewczyński nie traktuje fotografii jako celu działań, ale jako narzędzie pomagające człowiekowi w zrozumieniu samego siebie i otaczającego świata. Artysta, animator kultury nade wszystko winien służyć ludziom w ich zmaganiu się z losem. Tę trudną umiejętność Jerzy Lewczyński nie tylko posiadał w stopniu doskonałym, ale potrafi ją skutecznie zaszczepiać napotkanym osobom, o czym przekonali się uczestnicy grudniowego spotkania. Rozpoczął je Gospodarz miejsca, Dyrektor Instytutu Sztuki, adiunkt II stopnia, dr Aleksander Ostrowski, od powitania Bohatera wieczoru oraz przybyłych gości na czele z Jego Magnificencją Rektorem PWSZ prof. zw. dr hab. Joachimem Raczkim.

Fot. Gabriela Habrom-Rokosz

A potem rozpoczęła się długa, intelektualnie rozbudzająca „biesiada” artystyczna, w trakcie której Jerzy Leszczyński, prezentując swoje dzieła, mówił o życiu, śmierci, przemianach, miłości, przyjaźni, cierpieniu, historii oraz o bardzo wielu jeszcze sprawach, w tym również o... fotografii.

Spotkanie, w którego przygotowanie i przeprowadzenie wiele energii i serca włożyła Pani mgr Gabriela Habrom-Rokosz, było adresowane przede wszystkim do studentów, pasjonatów fotografii, członków Fotograficznego Koła Naukowego FOTON. Była to dla młodych artystów okazja do zetknięcia się z filozofem i poetą fotografii. Fascynujące było przejęcie, z jakim studenci prezentowali Mistrzowi swoje prace i wysłuchiwali Jego zwięzłych, ale jakże trafnych, a przy tym zawsze życzliwych uwag.

Również uczestniczący w spotkaniu studenci animacji społeczno-kulturalnej byli pod ogromnym wrażeniem, wywołanym osobowością Jerzego Lewczyńskiego, zgodnie przyznając, że artysta z Gliwic to niedościgniony wzór animatora.

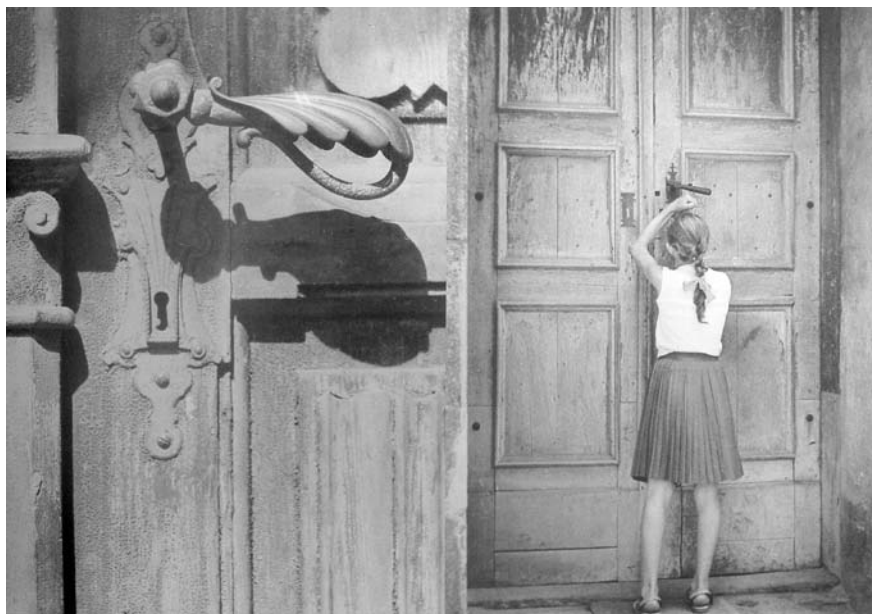
jan

Fot. Marek Rokosz

MOTYWY ŚLĄSKA – PAMIĘĆ FOTOGRAFII

Dualizm przedstawiania rzeczywistości towarzyszy ludzkości od zarania dziejów. W miarę upływu lat pojawiały się obrazy od prymitywnych rysunków w jaskiniach po iluzyjne obrazy religijne. Gwałtowny rozwój cywilizacji i kultury otoczył naszą obecność na ziemi tkanką nowej przedstawianej rzeczywistości. Czy potrafimy żyć bez potopu tych wizerunków prawdy i fałszu? Jesteśmy coraz dokładniej oznaczani i fotografowani! Dodajemy sobie i odejmujemy wizualne światy naszych marzeń i rozczarowań. Dawne obrazy i fotografie wydają się być dowodami innej często szczęśliwszej rzeczywistości. Coraz powszechniej chcemy zobaczyć prawdę o dawnych czasach i ludziach na własne oczy! Niekiedy wydaje się, że tamten zanikający świat był prawdziwszy i bardziej szczerzy w swoich emocjach i postawach. Publikowane pojedyncze fotografie, gdzie retuszowano prawdę wydają się bardziej naiwne od dzisiejszych możliwości komputerowych kompozycji. Stare fotografie często stanowią jedyny dowód naszych powiązań z przeszłością. Ta tęsknota za zatrzymaniem czasu jest dowodem naszej bezsilności w poznaniu prawdy.

Mimo milionów fotografii wylatujących z automatów większość ginie na śmietnikach historii i materii, a też wiele jest celowo niszczone jako niepotrzebne dowody bezmyślności!

Nasza śląska ziemia daje nam wiele tego rodzaju wzruszeń, ale i budzi konieczność zastanowienia się czym jest pamięć fotografii? Nasz czas gorących przemian narzuca nam sposób myślenia o tym co było dawniej. Obarczeni dzisiejszymi potrzebami i emocjami sami przygotowujemy i kreujemy rzeczywistość już dawno zapomnianą. Często te złudzenia są dowodem zła i dobra. Fotografie ślubne mogą tu być dobrym przykładem twórczego mitu szczęśliwości. Pamięć fotografii to głównie nasze osobiste doświadczenie i wiedza o przeszłości. Chciałbym tu odejść od podziwiania dawnych realiów społeczno-historycznych na rzecz ludzkiej wrażliwości o losie człowieka. Te stare fotografie zmuszają do wyboru wizji losu człowieka i miejsca jego egzystencji, a więc nie „huty i kopalnie” a wizerunki ludzi jak i ich późniejszy los! Potrzeba zmiany sposobu odczytywania i myślenia to prawie tak jak zmiana kanału TV.

Niech te „Motywy Śląska 2006” będą innym sposobem rozumienia historii Naszej Śląskiej Krainy! Niech zostanie powstrzymane lekceważenie fotograficznych dowodów naszego losu! Niech powstaną „Klasztory Pamięci” o naszym „Tu i teraz – dziś i wczoraj”! Gdzie każdy może oddać swój „obrazek” ze świadomością troski o jego odczytanie po latach! Powstają fabryki niszczące bezmyślnie nasze ludzkie „odpady materii”. Katastrofizm, a może jednak nadzieja na nową epokę obecność człowieka na ziemi z jego troską o przeszłość!

Stajemy się społeczeństwem „obrazkowym”, gdzie przypadkowy wybór miejsca rejestracji znaczący więcej niż opis i głos! Tęsknota do prawdy powinna zmienić nasze myślenie o nas samych. Załóżmy czulsze medium do naszego wbudowanego przez Opatrzność aparatu poznania rzeczywistości!

Gliwice 10.2006 r.

Jerzy Lewczyński

JERZY TADEUSZ LEWCZYŃSKI

Urodził się w 1924 roku w Tomaszowie Lubelskim.

Uprawia fotografię artystyczną od połowy lat pięćdziesiątych w Gliwickim Towarzystwie Fotograficznym, którego był założycielem. Od 1956 roku jest członkiem ZPAF. Inicjator większości znaczących imprez fotograficznych na Śląsku. Prowadzi liczne prelekcje na temat roli i znaczenia fotografii. Uczestniczy w wielu wystawach fotografii w kraju i za granicą, zdobywając na nich wiele nagród i wyróżnień.

Mieszka w Gliwicach.

Należy do aktywnych twórców „fotografii subiektywnej”.

Wykonuje dzieła oparte na fotografii przedmiotów i sytuacji, które później stanowią podstawę fabularnych zestawów. Wykorzystuje stare fotografie i dokumenty do opowieści o ważnych sprawach życia i śmierci. Uprawia fotografię poetycką.

Proponuje nowe kierunki zainteresowań: fotografię naiwną, archeologię fotografii, opartą o rzeźbę negatywu

Z jego fotografii przebiega humanizm o podłożu społeczno-socjologicznym. Korzenie artystycznej i społecznej działalności znajdują się w Gliwicach. W latach 1951-1986 to Polskie Towarzystwo Fotograficzne – Oddział Gliwicki (GTF).

Do 1955 roku pozostaje pod wpływem piktorializmu fotografii Jana Bułhaka. W 1957 roku założył grupę twórczą „Gliwice”. Należeli do niej: Aleksander Górski, Piotr Janik, Zofia Rydet, Adam Sheybal, Stanisław Skoczeń, czyli wszyscy, którzy wytyczali kierunek twórczych poszukiwań dla siebie i Towarzystwa.

Wtedy też spotkał Zdzisława Beksińskiego i Bronisława Schlabsa. Przyjaźń ta, trwająca przez całe życie, już wtedy zaowocowała bardzo nowoczesnym „Pokazem zamkniętym” w siedzibie GTF, zauważonym przez Alfreda Ligockiego i nazwanym przez niego „Antyfotografią”. Zaproszeni goście, w tym psychiatrzy, dokonali analizy psychiki artystów (!).

Już wtedy Lewczyński, doceniając osiągnięcia malarzy 20-lecia międzywojennego (abstrakcja geometryczna, tasyzm), dostrzegł nurt „grafiki fotograficznej” i wyeksponował rolę reportażu.

W roku 1958 został członkiem ZPAF, a w 1962 członkiem Rady Artystycznej ZPAF. Funkcję tę prawie bez przerwy pełni do dnia dzisiejszego.

Lata siedemdziesiąte przynoszą w biografii artystycznej Jerzego Lewczyńskiego zainteresowanie negatywnymi i podniesionymi do rangi sztuki.

Wciąż czynnie uczestniczy w polskim ruchu fotograficznym: amatorskim i związkowym.

W 1983 r. otrzymał Złotą Odznakę Federacji Amatorskich Stowarzyszeń w Polsce, a w 1985 Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski oraz Medal za Osiągnięcia Twórcze im. Jana Bułhaka.

W roku 1991 przygotował wspólnie z Zdzisławem Pacholskim wystawę „70 lat polskiej fotografii awangardowej”. W 1995 r. został laureatem Nagrody Honorowej Towarzystwa Przyjaciół Gliwic.

W roku następnym otrzymał Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski. W 1998 roku został odznaczony medalem „Zasłużony dla fotografii polskiej” przez Fotoklub Rzeczypospolitej Polskiej.

W 1999 opublikował niezwykle znaczącą „Antologię polskiej fotografii”.

Nowości wydawnicze

W naszym stałym cyklu prezentującym nowości książkowe, znajdujące się w Bibliotece Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu, dzisiaj lista publikacji z zakresu kultury fizycznej.

Redakcja

1. Bednarski L., Koźmin A. (2004) Piłka nożna. Kraków: Wyd. Akademii Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie.
2. Chmura J., Superlak E. (red.) (2003) Dyspozycje osobnicze do gier sportowych. Monografia nr 4.2003. Wrocław: Wyd. Wrocławskie Towarzystwo Naukowe.
3. Dembiński J., Naglak Z. (red.) (2003) Sprawność działania zawodników w grach sportowych. Monografia nr 1/2003. Wrocław: Wyd. Wrocławskie Towarzystwo Naukowe.
4. Dudziński T. (2004) Nauczanie podstaw techniki i taktyki koszykówki. Poznań: Wyd. Akademii Wychowania Fizycznego im. E. Piaseckiego w Poznaniu.
5. Grota Z., Ziółkowska T. (1990) Dzieje kultury fizycznej (do roku 1918). Poznań: Wyd. Akademii Wychowania Fizycznego im. E. Piaseckiego w Poznaniu.
6. Huciński T., Wilejto-Lekner I. (2001) Koszykówka. Przygotowanie zawodnika do gry w ataku. Wrocław: Wyd. BK.
7. Hudetz R. (2000) Tenis stołowy 2000. Łódź: Wyd. P.P.H.U „Modest”.
8. Iskra J. (red.) (2004) Lekkoatletyka – podręcznik dla studentów. Katowice: Wyd. Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach.
9. Jastrzębski W. (2005) Historia kultury fizycznej. Bydgoszcz: Wyd. Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego.
10. Jerry R. Thomas, Jack K. Nelson, Stephen J. Silverman. (2005) Research Methods in Physical Activity. Champaign: Human Kinetics.
11. Kosiewicz J. (red.) (2006) Sport. Kultura. Społeczeństwo. Księga pamiątkowa w 75-lecie urodzin profesora Zbigniewa Krawczyka. Warszawa: Wyd. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Warszawie.
12. Koszycz T., Dembiński J. (red.) (2003) Instrumentalne wykorzystanie gier z piłką. Monografia nr 3/2003. Wrocław: Wyd. Wrocławskie Towarzystwo Naukowe.
13. Krawczyk Z. (2000) Sport w zmieniającym się społeczeństwie. Warszawa: Wyd. Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie.
14. Krolak A. (1999) Tenis dla dzieci, nauczycieli i rodziców. Warszawa: WSiP.
15. Krolak A. (2000) Tenisowy atlas ćwiczeń. Warszawa: Centralny Ośrodek Sportu.
16. Królak A. (1997) Sprawdziany tenisistów. Warszawa: Centralny Ośrodek Sportu.
17. Królak A. (2002) Tenis gry podwójnej. Warszawa: Centralny Ośrodek Sportu.
18. Kulczycki R. (2002) Tenis stołowy bez tajemnic. Gorzów Wielkopolski: Polski Związek Tenisa Stołowego Gorzowski Klub Sportowy „Gorzovia”.
19. Lipoński W. (2006) Encyklopedia Sportów Świata. Poznań: Oficyna Wydawnicza Atena.
20. Ljach W. (2003) Kształtowanie zdolności motorycznych dzieci i młodzieży. Warszawa: Centralny Ośrodek Sportu.
21. Ljach W. (2005) Koszykówka. Kraków: Wyd. Akademii Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie.
22. Michalski A., Napierała M., Zasada M. (red.) (2005) Wychowanie fizyczne. Sport dzieci i młodzieży. Bydgoszcz: Wyd. Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego.
23. Nowakowski A. (2005) Zarządzanie kulturą fizyczną w Polsce w latach 1944-2001.
24. Paluszek K. (2003) Nowoczesne nauczanie gry w piłkę nożną. Wrocław: Wyd. BK.
25. Pilicz S., Przewęda R., Dobosz J., Nowacka-Dobosz S. (2004) Punktacja sprawności fizycznej młodzieży polskiej wg Międzynarodowego Testu Sprawności Fizycznej. Kryteria pomiaru wydolności organizmu testem Coopera. Warszawa: Wyd. Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie.
26. Przewęda R., Dobosz J. (2003) Kondycja fizyczna polskiej młodzieży. Warszawa: Wyd. Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie.
27. Pośpiech J. (2006) Jakość europejskiego wychowania fizycznego w świetle badań. Racibórz: Wydawnictwo PWSZ w Raciborzu.
27. Ryguta I. (red.) (1998) Diagnostyka przygotowania zawodników do gry w piłce nożnej. Katowice: Wyd. Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach. Studium historyczno-porównawcze. Rzeszów: Wyd. Uniwersytetu Rzeszowskiego.
28. Talaga J. (2004) Sprawność fizyczna ogólna. Testy. Poznań: Wyd. Zys i S-ka.
29. Waśkiewicz Z. (2002) Wpływ wysiłków anaerobowych na wybrane aspekty koordynacji motorycznej. Katowice: Wyd. Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach.
30. Wieczorek A. (2005) Studia motorycznej struktury i jej morfologicznych uwarunkowań w zespołowych grach sportowych. Poznań: Wyd. Akademii Wychowania Fizycznego im. E. Piaseckiego w Poznaniu.
31. Witkowski Z., Ljach W. (2004) Ćwiczenia kształtujące koordynacyjne zdolności motoryczne w piłce nożnej. Warszawa: Centralny Ośrodek Sportu.
32. Zaborniak S. (red.) (2005) Z dziejów kultury fizycznej w Polsce. Rzeszów: Wyd. Uniwersytetu Rzeszowskiego.

żarówka

niezależny dodatek studencki nr 1 (12) - styczeń 2007

CO
NAS
ZABIJA?

Iwona Ogórek

b r a k m i ł o ś c i

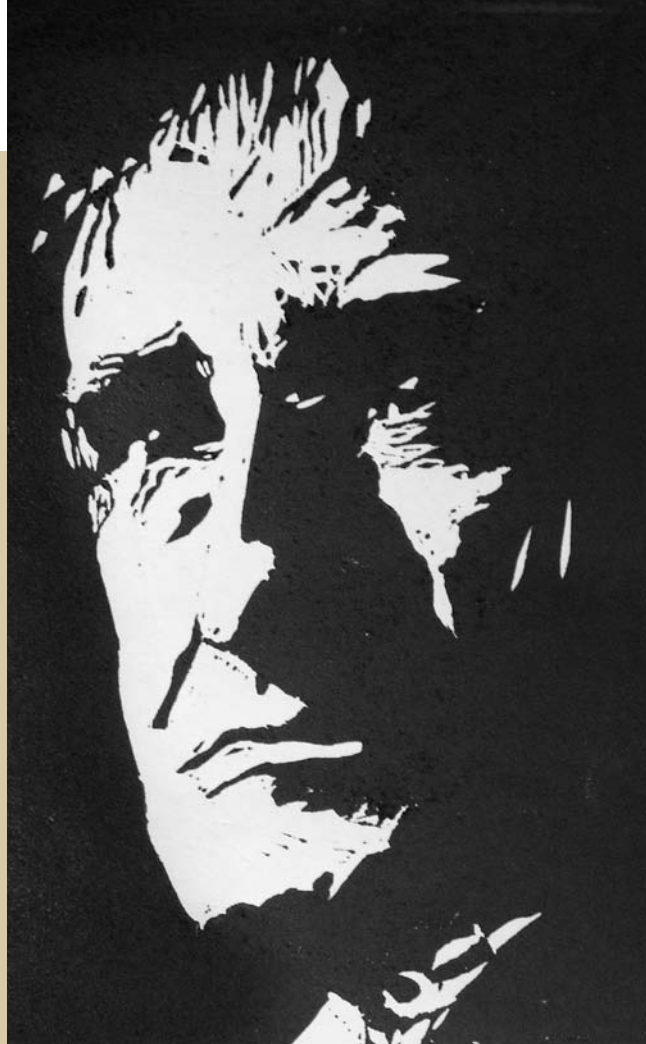
SPOTKANIE Z TADEUSZEM KANTOREM

Kamil Materzok

To na pewno teatr śmierci w pomrukach życia! Tak właśnie pomyślałem, gdy po raz pierwszy spotkałem się z Tadeuszem Kantorem i jego sztuką teatralną pt. „Umarła klasa”. Długo zastanawiałem się nad tym sformułowaniem, a moje zadziwienie w konsekwencji sprowokowało chęć dalszego dialogu z autorem tej sztuki.

Wydaje mi się, że Kantor, mimo tak licznych sposobów wyrazu twórczego, a był on przede wszystkim malarzem, scenografem, był jednak także eseistą i poetą, nie chciał stwarzać nowej formy, nie chciał poddać się iluzji nierealności, iluzji twórcy idealnego. Kantor stworzył przejmujący sposób artykulacji własnych przekonań, bez zbędnych słów, bez frazesów – tak bardzo czytelny i klarowny, wyrastający z potężnej świadomości twórczej.

Z wrażliwością poety dotknął najczulszych miejsc problematyki ludzkiego istnienia. Jest tu kimś zaszywanym aktorem usta, w miejscu gdzie w końcu można coś powiedzieć, w teatrze, ale po co, gdy prawdziwą wypowiedź osiąga się wykorzystując milczenie. Teatr, jako konglomerat wszystkich dziedzin sztuki, pozwolił Kantorowi odnaleźć sposób, by stać się poetą, może poetą istnienia, poetą śmierci, poetą poszukiwań, poetą prawdy. Poetą natchnionym duchem Mickiewicza, Słowackiego i dążącego do wielkiej syntezy Wyspiańskiego. Teatr, między innymi „Umarła klasa”, pozwolił mu pokazać świat prawdziwy, takim jakim jest. Właśnie tu jest obecna, jest najbardziej widoczna, najbardziej czytelna obsesja urealnienia prawdziwej formy. Nie chciał bowiem, aby jego dzieła stały się iluzjonistyczne wskutek jej szukania. Dążenie do tzw. „wyidealizowanej rzeczywistości”, wcale nie musi oznaczać odkrywania prawdy. Równocześnie wszystko to, co jest wytworzone, może być pozorne,

grafika: Michał Guz

niestałe, wyczesane przez iluzjonistycznego opiekuna, zbawcę. W tej sytuacji nie pozostaje mi nic innego, jak zgodzić się z Tadeuszem Kantorem i jego myślą, gdyż w tych rowach codziennej udręki, na innym biegunie życia, tym pozbawionym Boga, sprawiedliwości, tam gdzie jest ciemno, szaro i wilgotno, czystość jest najbardziej widoczna. Tam gdzie jest śmierć, tam życie rodzi się na nowo, najbujniej.

Mierząc się z materią „Umarłej klasy”, która niewątpliwie jest elementem jakiejś formy, źródłem Kantorowskiej poetyki, wydobywanej paradoksalnie nie słowem, ale przez wykorzystanie innych cech medium teatru, takich jak sam sposób zaprezentowania sztuki, gra aktorska, czyli mimika, gest, ruch, scenografia, rekwizyty. „Umarła klasa” to „źródłowy chaos”, plątanina bełkoczących postaci, manekinów i elementów scenografii. W ten sposób oswaja się widza ze śmiercią, pokazując mu jak gdyby zaślubiny życia i śmierci, zależność między życiem a śmiercią, śmierć symboliczną, serię prób inicjacji, które w naszym życiu są tak częste. Gdzie najłatwiej dostrzec taką zależność? Właśnie w dzieciństwie, na początku drogi życiowej. W sposób bezkompromisowy twórca

pokazuje to za pomocą ginekologicznego fotela, urządzenia pomagającego przyjść życiu na świat, ale równocześnie narzędzia bólu i śmierci, a także za pomocą dziecięcej kołyski, nieprzypadkowo przypominającej matą trumnę, która w rytm muzyki odgrywa dramat życia.

Bezspornie momentem ożywienia śmierci w „Umarłej klasie” jest przedstawiony tam fakt problemu germanizacji młodzieży galicyjskiej, która miała miejsce w trakcie zaborów. Gdzie najłatwiej unicestwić polskość (życie)? W umysłach młodych ludzi. Ten mechaniczny bełkot, kwiat germanizacji jest aż nadto żywy. Tak mówi się u Kantora, bełkocząc. Na lekcjach „troskliwej” pani nauczycielki, pod której okiem wzrastają przepięknie mamroczące kwiaty opętania. Ta „łagodna” istota, prowadząca za rękę nasze dzieci w świat świadomości, najpierw przystania im oczy ścianą elementarzy, aby później rozdeptać je na ich oczach. A następnie szokująca metafora, pokazująca skuteczność zabiegów, w efekcie których stworzono „doskonałe”, niedotężne, przestraszone, patriotycznie ułomne, w wychodku się chowające istoty. Nagle stają się one mówcami na ambonie fekaliiów. Krzycząc – nauczając. Psy żądne władzy. Śmiechu warto!

A Kantor, demonicznie żywy, jak dyrygent gra na ich kalectwie, ożywia ich gestem, pomaga oszukać śmierć, która – babcia klozetowa – po wszystkich sprząta.

„ŻARÓWA”

niezależny dodatek studencki

nr 1 (12) – styczeń 2007

Redaguje zespół.

ma granice Nieskończony

Michał Guz

W okresie przedświątecznej zawieruchy, w czasie gdy próbujemy pozamykać wszystkie nagłące nas sprawy, aby móc spokojnie i bez troski spędzić te jakże niecierpliwie oczekiwane dni świąt Bożego Narodzenia w ciepłe domowego ogniska, wśród bliskich, właśnie wtedy studenci drugiego roku edukacji artystycznej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu podjęli się dodatkowego zadania – wykonania figur Marii i Józefa oraz żłóbka do stajenki Bożonarodzeniowej, która stanęła przy kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa w Raciborzu.

Prace rzeźbiarskie prowadził dr Henryk Fojcik, który swym doświadczeniem i przychylnością wspierał studentów. Wykonanie ich wymagało najpierw wyrzeźbienia glinianych płaskorzeźb twarzy Marii i Józefa, a następnie zrobienia gipsowych odlewów z tychże form, wreszcie ich pomalowania oraz nadania rysów

ludzkich twarzy. Jako formy do wykonania odlewów rąk postaci posłużyły dłonie studentów.

Końcowe prace dotyczące konstruowania figur prowadził dr Kazimierz Frączek, który równocześnie był także pomysłodawcą całego przedsięwzięcia. Figury zostały wykonane z drewnianych konstrukcji, do których przymocowaliśmy gipsowe maski i odlewy dłoni, a całość figury była przykryta, jak gdyby zamknięta stylową draperią.

Efekty końcowe ocenił ksiądz Adam Rogalski, proboszcz parafii NSPJ, który najwyraźniej był zaskoczony i zdumiony efektami naszej pracy.

Z wielką przyjemnością uczestniczyliśmy w wydarzeniu, które okazało się bardzo dla nas pouczające. Nie pozostaje nam więc nic innego, jak serdecznie podziękować naszym wykładowcom za pomoc, a księdzu proboszczowi za zaufanie.

Foton jest cząstką elementarną nieposiadającą ładunku elektrycznego ani momentu magnetycznego, o masie spoczynkowej równej zero $m_0 = 0$, liczbie spinowej $s = 1$ (fotony są zatem bozonami). Fotony są nośnikami oddziaływań elektromagnetycznych i są postrzegane jako fala elektromagnetyczna. W fizyce foton oznacza kwant pola elektromagnetycznego, np. widzialnego światła. W mechanice kwantowej pole elektromagnetyczne zachowuje się jak zbiór cząstek (fotonów). Światło jest z kwantowego punktu widzenia dużym strumieniem fotonów. Bardzo czułe instrumenty optyczne w astronomii potrafią rejestrować pojedyncze fotony.

[<http://pl.wikipedia.org/wiki/Foton>]

Fot. Gabriela Habrom-Rokosz

PO ROKU DZIAŁAL- NOŚCI...

25 października 2006 r. o godz. 16⁰⁰ w pracowni fotografii Instytutu Sztuki miało miejsce niecodzienne spotkanie członków Fotograficznego Koła Naukowego „FOTON” Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu. Zarząd Koła postanowił podsumować mijający pierwszy rok działalności, a efekty przedstawić zaproszonym na spotkanie gościom w formie klasycznych i multimedialnych prezentacji. Prowadząca spotkanie Joanna Klimczak – studentka III roku kierunku: Edukacja Artystyczna przedstawiła na wstępie drogę tworzenia się Koła, a następnie wraz z Aleksandrą Drużbicką (przewodniczącą Zarządu FKN „FOTON”) prezentowały kolejne etapy działań „FOTONU” mających miejsce od listopada 2005 do października 2006 r.

Przygoda z fotografią zaczęła się od lekcji otwartej, zorganizowanej w raciborskiej Galerii „GAWRA” przy ul. Kasprowicza dla wszystkich zainteresowanych tą dziedziną sztuki na temat historii fotografii oraz jej istoty. Następnie w siedzibie głównej PWSZ zorganizowano wystawę fotografii na temat „Dziecko w fotografii”. Zaś w końcu listopada 2005 r. (28-30.11.2005 r.) studenci Edukacji Artystycznej mieli przyjemność uczestniczyć w I Fotograficznej Konferencji Naukowej w Katowicach, zorganizowanej przez Związek Polskich Artystów Fotografików Okręgu Śląskiego. Jak wspominają po roku, była to niezwykle bogata, intensywna i kształcąca lekcja fotografii w praktyce. W czasie trwania Konferencji studenci mieli możliwość wykonania wielu ciekawych zdjęć, wysłuchania prelekcji i obejrzenia prezentacji multimedialnych twórców znaczących dla fotografii. Cykl wernisaży wystaw fotograficznych, rozmowy z autorami prac, a przede wszystkim

Fot. Gabriela Habrom-Rokosz

wspaniały twórczy klimat tego przedsięwzięcia sprawił, że do Raciborza wróciliśmy bogatsi o nowe doświadczenia, kontakty i zachęcenia do dalszych intensywnych działań w kierunku rozwoju własnego warsztatu.

Kolejnym większym wydarzeniem było uczestnictwo przedstawicieli „FOTONU” w III Rybnickim Festiwalu Fotografii w okresie od 24-26.03.2006 r. zorganizowanym tradycyjnie w Galerii Klubu Energetyka, mieszczącej się w siedzibie Elektrowni Rybnik S.A. Na Festiwalu fotografie swoje prezentowali: Anna Burek, Aleksandra Drużbicka, Anna Kubica, Żaneta Dubiel, Monika Jaruszewska, Michał Rudnik, Hanna Sitarz, Katarzyna Hebda, Joanna Klimczak i Mariusz Dzierżęga.

Podczas czerwcowych warsztatów fotograficznych zrodził się pomysł zorganizowania kolejnej wspólnej wystawy fotograficznej w Rybniku, promującej działalność raciborskiej PWSZ. Na zaproszenie rybnickiego Duszpasterstwa Akademickiego zrealizowana została wystawa fotografii członków Koła oraz studentów Edukacji Artystycznej, wzbogacona rzeźbami autorstwa Joanny Sokół - absolwentki PWSZ wykonanymi w pracowni rzeźby dr Henryka Fojcika. Wystawa ukazująca cykl portretów pod wspólnym tytułem „OBlicZA” zorganizowana została w kościółku Duszpasterstwa Akademickiego przy ul. Gliwickiej w ramach cyklu spotkań pt. „Kultura na górcę”. Uroczyste otwarcie miało miejsce w niedzielne popołudnie 2 lipca 2006 r.

Przełom sierpnia i września 2006 r. stał się kolejną twórczą przygodą dla przedstawicieli „FOTONU”, biorących udział w Międzynarodowym Plenerze Fotograficznym „PUNKT WIDZENIA”, zorganizowanym na terenie powiatu raciborskiego i przygranicznych miejscowości czeskich. Fotoreportaże poplenerowe w formie prezentacji multimedialnych zaprezentowały podczas spotkania: Anna Burek i Aleksandra Drużbicka. Kamil Materzok zaś, zajmujący się stroną internetową „FOTONU”, zachęcił do jej odwiedzania.

W ostatniej części spotkania swoją działalność artystyczną i dotychczasowe osiągnięcia w dziedzinie fotografii zaprezentowali kandydaci starający się o członkostwo w Fotograficznym Kole Naukowym „FOTON”: Kaja Konarska, Kamila Karwecka, Monika Pieczka i Tomasz Martyka.

mgr Gabriela Habrom-Rokosz
opiekun Fotograficznego Koła Naukowego „FOTON”

Fot. Gabriela Habrom-Rokosz

Fot. Gabriela Habrom-Rokosz

Fot. Gabriela Habrom-Rokosz

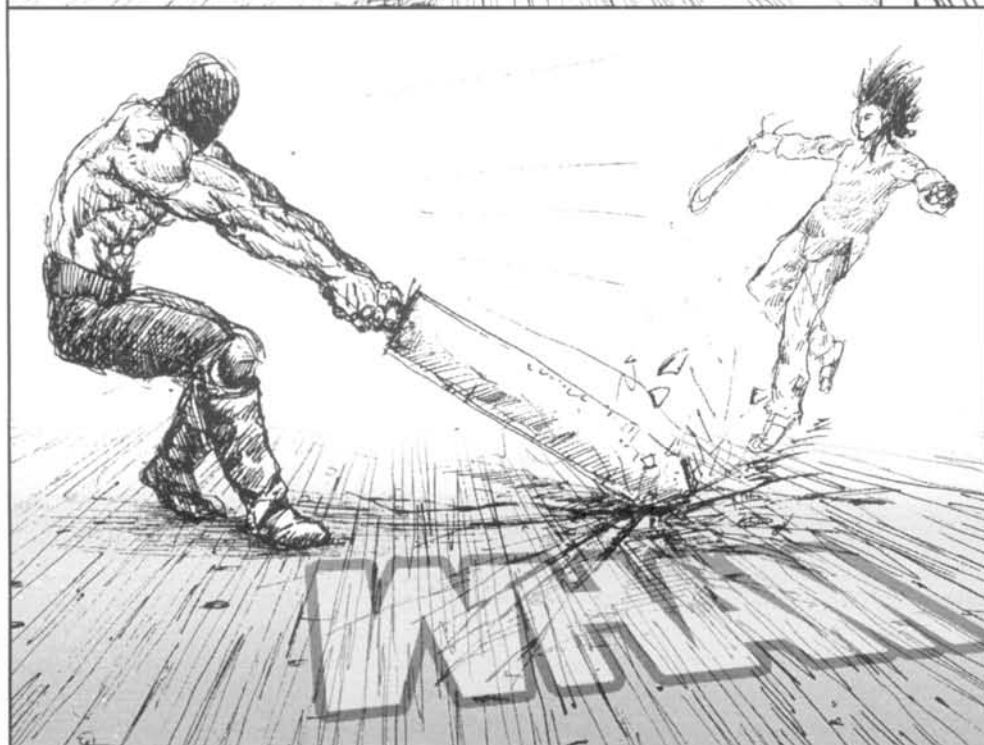
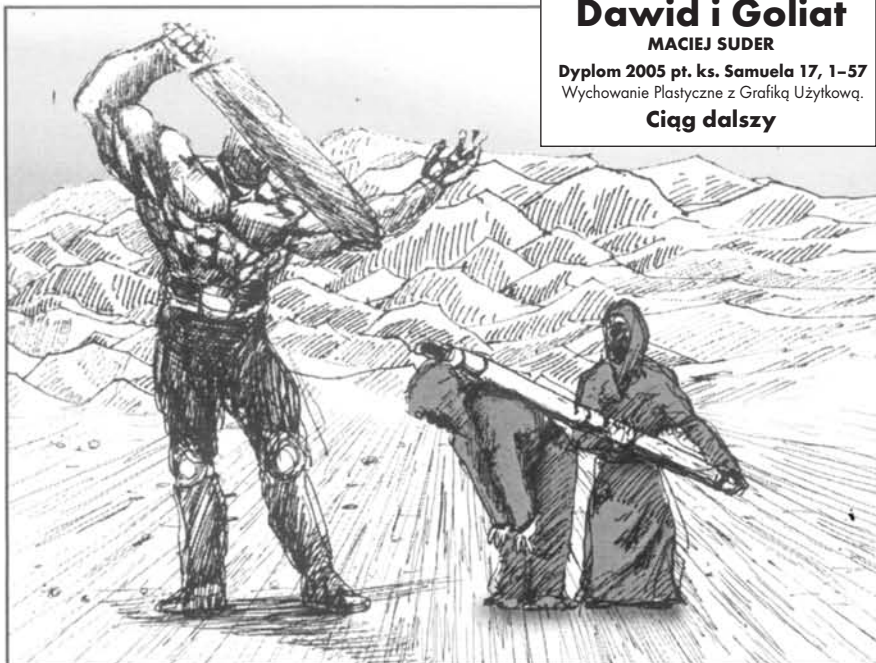

Dawid i Goliat

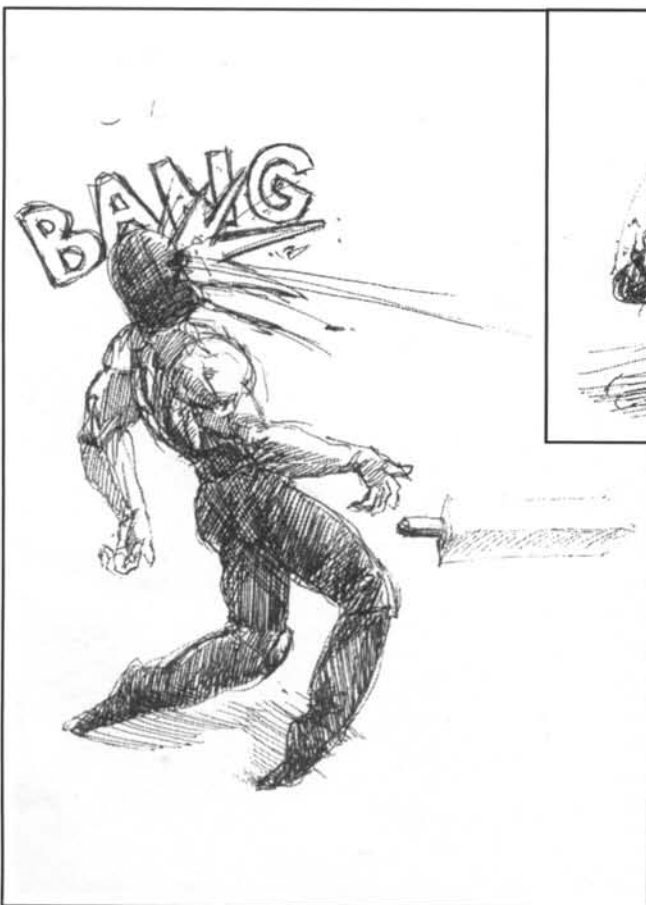
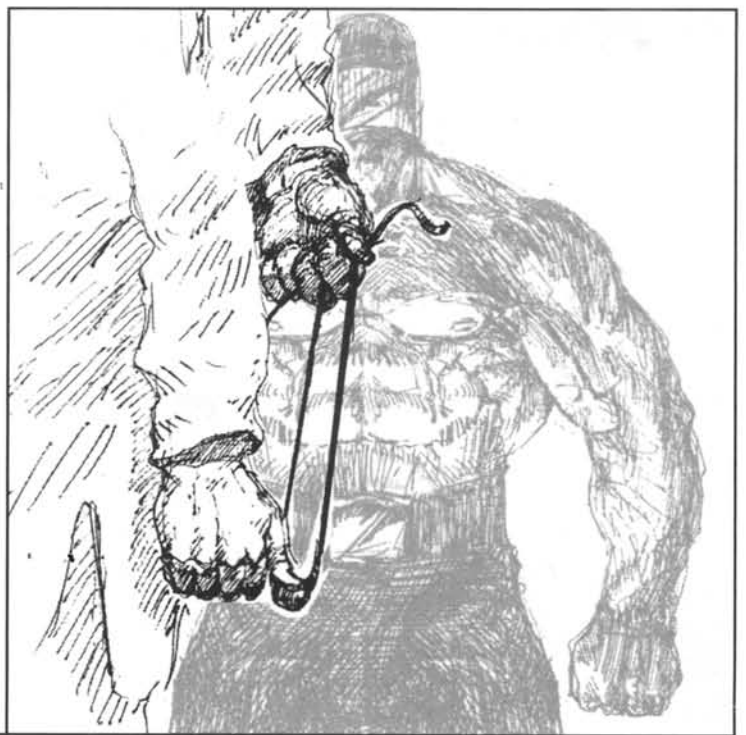
MACIEJ SUDER

Dyplom 2005 pt. ks. Samuela 17, 1-57
Wychowanie Plastyczne z Grafiką Użytkową.

Ciąg dalszy

Z historii nauki
raciborskiej

Wawrzyniec z Raciborza – rektor Akademii Krakowskiej

Janusz Nowak

Okres średniowiecza obfitował w różnorodne, niezwykle płodne intelektualnie, spory filozoficzne i teologiczne. Tematem jednej z takich kontrowersji była sprawa relacji między papieżem i soborem. Chodziło, mówiąc najprościej, o jasne określenie, która z tych dwóch kościelnych władz jest ważniejsza: czy papież stoi ponad soborem, czy też jest on jedynie kimś w rodzaju realizatora postanowień soboru? Kulminacja tego sporu nastąpiła w czasie obrad Soboru w Bazylei (1439–1445). Teologowie z wielu uniwersytetów europejskich przygotowali w związku z tym wydarzeniem oficjalne opinie na temat owego zasadniczego problemu. Również Akademia Krakowska włączyła się w jego rozwiązanie. Kilku krakowskich teologów opracowało specjalne traktaty, uzasadniające – dodajmy – wyższość soboru nad papieżem.

Jednym z owych profesorów był Wawrzyniec z Raciborza. Ów uczony mąż urodził się w roku 1381, zmarł natomiast między rokiem 1446 a 1450. Nosił nazwisko Neuschin, występuje również w dokumentach jako Kaczer. Mieszkańska rodzina Kaczerów mieszkała w Krakowie, ale wywodziła się z Kietrza (stąd forma nazwiska).

O Wawrzyńcu wiemy, że ukończył w Raciborzu szkołę działającą przy kolegiacie, a następnie podjął studia w odnowionej Akademii Krakowskiej. Do Krakowa zabrał ze sobą młodszego o dwa lata brata, Augustyna.

Wspinał się konsekwentnie na coraz wyższe szczeble kariery naukowej, profesorem teologii został w roku 1422. Dwukrotnie został wybrany na urząd rektora Akademii.

Piastował wiele funkcji kościelnych, był m.in. altarystą w katedrze wawelskiej, kanonikiem w krakowskiej kolegiacie św. Floriana (tej samej,

w której ponad 500 lat później rozpoczął swoją posługę duszpasterską ks. Karol Wojtyła), a także kanonikiem kolegiackim przy kościele parafialnym Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Raciborzu.

Cieszył się opinią świętego kaznodziei. Kilka jego łacińskich kazań znajduje się w rękopisach przechowywanych w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie. Również najważniejsze dzieło Wawrzyńca, wspomniany na początku traktat teologiczny, głoszący wyższość soboru nad papieżem, znajduje się w tej samej księżnicy.

Wspólnota Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu może być dumna, że Wawrzyniec z Raciborza jest jej nieformalnym patronem. Świadczy

o tym chociażby umieszczona na głównym budynku Uczelni tablica.

A może warto pomyśleć o sformalizowaniu tego patronatu?!